

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație-cultură profesională și afirmare națională

REGINA MARIA

de G. Bota

Motto: *România și noi: întâlnire solemnă. Căpătasem noi puterea așa cum ne-o inchipuiam? Fi-vom la înălțimea minții noastre?*

(Povestea vieții mele)

Sunt oameni pe cari îi fac mari evenimentele — bieții oameni sub vremi, cum ar spune cronicarul; dar sunt oameni cari hotărăsc mersul vremii. Regele Ferdinand și Regina Maria au fost dintre aceștia din urmă. «România și noi: întâlnire solemnă», iată întâlnirea dela care cei doi soți regali priveau momentul răspunderii.

O străfulgerare a minții le-a luminat în fundul trecutului și în viitorul acestui neam. Se simțeau chemați pentru o mare și solemnă misiune. Gândul Reginei Maria este la înălțimea tronului pe care se urcase și a rămas la această înălțime până la sfârșitul vieții sale, chiar și în cele mai crude încercări ale neamului și ale suveranilor săi. Mai mult decât o vocație, ei au simțit chemarea istorică pe care numai eroii marilor răspântii o simt. Un singur moment de șovăială, o singură clipă de dezertare din partea celor chemați și paginile cărții neamului ar fi fost acoperite cu alte rânduri decât cele de azi. Era o poruncă istorică de care au ascultat orbește cei doi soți regali, complectându-se minunat unul pe altul în marele sbucium prin care au trecut împreună cu țara lor.

Cei cari au trăit clipa, grozava clipă de ales între cele două drumuri, ne amintim cu înfrigurare de sbuciumul chinuitor în fața unui mare și de nepătruns necunoscut. Trebuia adevărată minte de iluminat, intuiție istorică să desprinzi firul care avea să ne ducă la triumf. Se luptau două lumi, iar România era chiar la înfălnirea celor două săbii încrucișate. Marii Suverani, identificați cu tot trecutul, cu toată credința, cu toată simțirea și cu toată nădejdea acestui neam, au avut intuiția adevăratului istoric. Erau iluminați de geniul neamului românesc. Așa se explică încrederea orbește în marele destin al românismului, exprimat atât de viu de Regina Maria: «chiar dacă o soartă mai tare pentru mine mă va smulge de pe ultima bucățică a acestui pământ. Simt că mă voi întoarce. *Trebuie să mă întorc!*» Din această credință mesianică de vizionară divină, nu a putut-o clătina nici abilul diplomat, Contele Czernin, care-i oferea, în aurora victoriilor germane de până atunci, locul de «cea mai mare figură istorică» a României. Acestei ispite a diavolului german, Marea Regină îi opunea orbeasca ei încredere în destinele acestui neam. «Nimic nă mă poate clătina. Impărtășesc marele vis al României etc.» Iată lupta nevăzută, dar grozav de crâncenă, care se angajează în sufletul Marilor Suverani cu mult înainte de începerea luptei de pe front. Victoria lor din această luptă sufletească a fost pregătirea victoriei de pe front. Ea ne spune ce greu este să fie cineva rege așa cum cerea însăși soarta acestui popor. Lupta sufletească a clasicii eroi cornelieni, produs al unei imaginații creatoare de poet, ne apare în toată splendoarea ei eroică la Ferdinand și la Regina Maria. Trebuie să ai puterea, desbrăcată de vanitate, să te înalți la nivelul lor ca să-i înțelegi și să-i măsoari. Din lupta aceasta premergătoare au început ei să devină mari, ca și timpurile pe cari le trăiau. Nu tronul i-a ridicat pe ei, ci ei au ridicat tronul la locul de răspundere. E un dar al lui Dumnezeu, de care ne-am bucurat în decursul veacurilor, că ne-a trimis la timp oamenii chemați.

Pătrunsă de o mistică filosofie, care o făcea să străbată prin strălucirea palatului, atât de orbitoare pentru alții, în zădărnicia lumească, Regina Maria pătrunsese toate tainele poporului său, găsisese aici comori scumpe și le cultiva cu evlavie și devotament. Iubirea ei nu era o iubire de paradă sau

de reflex al unei curți ce se cădea să iubească poporul. Ea și-a iubit poporul sincer, cu tot devotamentul ei de mamă, fiindcă îl prețuia, îl cunoștea, îi pătrunsese în toate tainele sufletului lui.

Aceasta este regina care a străbătut spitalele cu bolnavi de boli și cu răniți, care i-a îngrijit, care le-a citit și i-a mângâiat, care a trăit cu ei clipele dintre viață și moarte, care a știut să prindă momentele de eternitate ale eroicului uman. Aceasta este regina care nu-și găsea astâmpăr și ducea cu ea ca un foc de înger avântul, încrederea și nădejdea orbească din palatul Augustului său soț, până în tranșeele soldaților flămânzi și goi. Își dă cineva seamă de ce minuni a putut face o regină fanatizată de crezul ei în destinul acestui neam?

«Un suflet mare», spune d-l Iorga, și desigur genialul nostru istoric a văzut mărimea acestui suflet prin perspectiva istorică. Acest «suflet mare» a fost hotărâtor și a cârmuit vremurile. Când vremea va șterge firele mărunte ale pânzei istorice, va apare tot mai puternic firul urzelei. Regina Maria n'a murit, ci a trecut la nemurire, în loc de frunte printre eroii neamului.

Tot d-l Iorga ne arată că: «Toată viața ei a fost o taină în care supranaturalul apărea neconținut, uimind dela frumusețea anilor tineri la imperiala mândrie, unită totuși cu atâta grație, care i s'a păstrat până la sfârșit».

Să o numim o nietzscheană, fiindcă a rămas la înălțimea apoliniană și a trăit viața în toată intensitatea ei? E și aceasta, dar e ceva mai mult: nobleță plină de bunătate creștină, iubire de oameni, iubire de cei slabi și neputincioși. Ea n'a fost zeul voinței încăpățanate a celor dela Rin; a fost voința spre mai bine a marilor mucenici. Aceasta poate a contribuit de asemenea să o treacă în tabăra aliaților.

Admirabilele pagini din scrierile sale, cari au trecut-o în loc de frunte și în istoria literaturii, sunt străbătute de humorul englezesc, care înseamnă răs cu durere, care înseamnă critică generoasă și tristețe fără răutate. La fiecare pas ni se deschid ascunzișuri sufletești de ale bietului om, fie el țarul Rusiei, fie plugarul rănit pe patul spitalului. O vastă experiență, pe care nu mulți au putut-o avea, i-a dat prilejul să cunoască toate nuanțele de suflet omenesc: de

împărați, de regi, de prințese, de soldați și plugari. Și sub lumina misticismului său filosofic, știa să vadă eternul omenesc la toți. Acest spirit de analiză și l-a aplicat desigur adesea. «Dacă am fost silită încetul cu încetul să iau parte la împrejurări, pricina nu a fost o meschină ambiție, sau o dorință egoistă de a mă pune pe planul întâiu».

Așa cereau împrejurările și nevoile îi impuneau. Era totdeauna gata de luptă în discuțiile sale: «La mine nu era nimic socotit dinainte: aveam o fire deschisă și cutezătoare și nu mă dădeam la o parte dela orice primejdie, nepregătindu-mi nici-o porțiță de scăpare; eram totdeauna gata să lupt sau să cad în slujba credințelor mele». Câtă duioșie în rândurile unde arată rolul ei pe lângă Regele Ferdinand, rol care cerea dibăcie, fiindcă trebuia să fie «ca un medic al sufletului lui». Iar apoi în epoca armistițiului alte clipe de înfrigurare, urmărind desfășurarea războiului din apus. Sunt în aceste pagini de adevărată psihologie a războiului, lucruri pe cari nu le bănuiam și cari ne pot explica ceea ce nu ne puteam explica. Talentul și pătrunderea, spiritul de analiză al Marei Regine, ne-a dat o operă unică în felul ei, nu numai din unghiul de vedere din care ea a privit lucrurile ci și ca formă și stil frază hotărâtă, claritate și precizie. «Povestea vieții mele» cu deosebire «anii de războiu» este o bibliie, pe care trebuie să o citească toți. În ea vor cunoaște tinerele generații că regii adevărați muncesc, mai mult decât toți, suferă, poate pentru toți, și au o vecinică preocupare: binele și progresul țării. Vor învăța, în această carte, ce înseamnă adevărata iubire de țară, dar mai ales își vor da seama pentru ce toată șoarta neamului nostru este legată de dinastie. Dinastiile domnitoare, cu voievozi harnici, credincioși și viteji, ne-au dat țară de țară și ne-au scos încetul cu încetul la forme tot mai limpezi de viață națională. Ultima dinastie, cea pe care norocul ne-a trimis-o tocmai când nu ne mai puteam înțelege, ne-a dat regi și regine hotărâtori și hotărâtoare pentru calea istorică a neamului românesc. Fiecare rege și regină cu epoca lor, fiecare epocă o etapă capitală în drumul triumfului de azi. Regina Maria și-a câștigat și în istorie același drept alături de Marele Său soț, ca și aici pe pământ.

Iar dacă epoca ce își deschide abia paginile, ne-a găsit

cu un rege la înălțimea părinților Săi, dacă putem merge fără șovăire, acolo unde vrea să ne ducă M. S. Regele Carol al II-lea prin credință și muncă; dacă sub ochii noștri se plămădește marea renaștere și consolidare națională, datori suntem cu adâncă recunoștință Marilor regi Ferdinand și Maria, cari au avut grijă să ne crească pe regele zilelor de azi.

Poporul român abia azi începe să-și trăiască viața sa întregă; până acum el a trăit ciopârțit și din bucăți. Azi începe să apară tot mai evidente caracteristicile caracterului nostru național. Și ca orice individ și un popor, în evoluția sa trebuie să-și atingă o personalitate a sa. Pentru această covârșitoare muncă bunul Dumnezeu ni-a trimis regele epocii. E un dar dumnezeesc așa cum au fost marii regi ai trecutului și cum a fost Marea Regină Maria.

Prinos de recunoștință Lor!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SPECIFIC ȘI EDUCAȚIE

(Continuare)

Am lămurit în Nr. 5 al acestei reviste acești doi termeni și a rămas să precizăm acum raportul dintre ei.

În decursul istoriei, poporul român a avut foarte mult de îndurat, stând mereu treaz și cu mâna pe sabie pentru a înfrunta viscolul barbar ce sufla din răsărit, sau poftetele vecinilor lacomi. La adăpostul lui însă occidentul își făurea o cultură proprie și se încălzea la lumina civilizației, nu la aceea a războiului ca Românul. Așa explică istoria — și explică foarte bine — stadiul actual al poporului nostru. În aceste vremuri de veghe, însă, Românul s'a oțelit, și-a călit sufletul și mintea. Așa se explică de ce năvălirile barbare, reforma și catolicismul n'au putut distruge ființa neamului.

Această explicație ne poate servi ca punct de plecare în adoptarea unui sistem de educație în conformitate cu cerințele naționale ale vremii. De aceea, în întreprinderea unei opere așa de importante, atenția trebuie să ni se îndrepte asupra multiplicității fenomenelor și proceselor prin care un neam poate fi influențat. Căci omul trăiește într'un mediu fizic și social, cu care formează un tot unitar și e supus la nenumărate influențe externe și interne. Așa de ex. formula: »Statul Național este singura formă de stat prin care o națiune își poate realiza idealurile de viață prin afirmarea specificului său național« (P. Nicolau: Naționalismul constructiv, p. 24), pare a fi azi în concordanță cu tendințele vremii mai mult decât oricând. Prin urmare, școala trebuie să țină seama de această formulă și prin educație să tindă la afirmarea națională prin specific, în toate domeniile. Faptul că se neglijează acest lucru, ne descopere o lipsă fundamentală a modului în care se face azi educația generațiilor. Școala nu ne învață prin niciuna din materiile ei să cunoaștem neamul și spiritul național în starea actuală, deservind prin aceasta posibilitatea de cunoaștere și adaptare la lumea fizică și socială înconjurătoare. Cunoșcând națiunea și sistemul ei de valori, adaptarea la mediu, la viață este cu mult mai ușoară. Școala

de azi neglijează îndrumarea spre viață și integrarea tinerilor în atmosfera societății și a neamului din care fac parte, întrucât tinerii de azi ies din școală informați — plini de cunoștințe — și nu îndrumați și educați. În sensul acesta școala actuală este încă foarte inactivă.

Vorbind de procesul educației amintim aici importanța ce trebuie acordată factorului :

- a) Limbă (cântece populare, colindă, proză, datini etc.) ;
- b) Biserică (ortodoxă și unită) ;
- c) Artă (muzică, dans, sculptură, pictură etc.).

Accentul trebuie să cadă aici pe creația populară, pe produsele spirituale ale satului, deoarece »civilizația și spiritualitatea sătească precedă cu multe veacuri afirmarea noastră culturală și sunt izvorul din care se pot hrăni creațiunile originale, folosind elemente tradiționale«. (Sociologie Românească, An. II. Nr. 5—6.) Deaceea cultura oficială a orașelor care s'a instalat și în școlile noastre primare sătești trebuie înlocuită cu una care să păstreze și să accentueze legătura cu civilizația sătească. Așa se explică de ce se cere cu atâta stăruință întoarcerea la glie a tuturor fiilor satului.

a) LIMBA este primul factor cu care vine individul mai întâi în contact. Ea este necesară și specifică unui grup de indivizi, unei națiuni. În ea se oglindesc creații de mare valoare, obiceiuri și credințe specifice națiunii respective. În ea se reflectează o mentalitate proprie, care cu greu poate fi transpusă întru totul pe planul altei culturi, în domeniul altei națiuni. Deaceea poate, V. Pârvan zicea că dacă am încerca să gândim cultural ca Germanii sau Francezii ar însemna să ne strâmbăm sufletul. Un exemplu convingător ni-l oferă poezia populară. Poporul român e înclinat spre nuanță și discreție și acestea se reflectează îndeajuns în literatura populară. Nuanțe ca : dorul, jalea, urâtul și norocul sunt intraducibile în alte limbi și au o semnificație deosebită pentru noi. Exemple se găsesc în orice colecție de poezii populare.

Limba colaborează la definirea unui popor, întocmai ca și sângele lui. Dar în ea se mai păstrează și credințe și obiceiuri vechi. Amintim numai — fără să analizăm — Miorița și Toma Alimaș sau Mihucopila, care pot ilustra cele spuse mai sus.

Iată prin urmare ce nu trebuie să uite un profesor de

limbă când are ocazia să analizeze creațiile populare și să adâncească legătura cu trecutul. Să nu mai adăugăm apoi frumusețea formală a acestor perle literare care au emoționat atât de adânc pe mulți scriitori, de-ai noștri și străini. Limba noastră literară încă se mai alimentează din cea populară și acesta e un nou îndemn pentru cultivarea limbii populare. Între ele e »un fel de osmoză organică«, cum zice L. Blaga. Poezia populară, — întruchiparea acestei limbi, — e o comoară prețioasă și o expresie vie a caracterului național. V. Alecsandri avea numai cuvinte de laudă pentru poeziile populare, numindu-le în 1852 »comori neprețuite de simțiri duioase, de idei înalte, de notițe istorice, de crezări superstițioase, de datini strămoșești și mai cu seamă de frumuseți poetice pline de originalitate și fără seamăn în literaturile străine«. (G. D. Teodorescu, Colindele, Bibl. pt. toți, p. 8-9). Trebuie să luăm în considerare aceste calități ale poporului românesc și să le acordăm importanța necesară pentru ca să obținem rezultate strălucite în toate domeniile de activitate culturală. Românul este suflet bun, primitiv, îngăduitor, răbdător, sobru, contemplativ, iubitor de cultură, cu imaginație bogată etc. și toate acestea ne îndreptățesc să credem că purtăm cu noi mari posibilități de creare. Admițând relația dintre specific și educație, aceste calități merită o importanță deosebită întrucât toate sunt caractere specifice ale poporului românesc.

b) BISERICA. Rolul ei în definirea și dezvoltarea unui popor este la fel cu cel al limbii. La adăpostul și cu sprijinul Bisericii ortodoxe s'au înfăptuit : școala, credința, granița, pictura ș. a. Ea a fost însăși »mama neamului românesc«, după cum se exprimă și Eminescu.

Concepția de viață a ortodoxului i-a oferit acestuia posibilitatea de a rezista mai ușor vitregiilor ce s'au abătut peste capul lui. Mântuirea sufletului în această concepție diferă mult de cea catolică, protestantă etc. și acest lucru nu trebuie trecut cu vederea.¹⁾ Cum se pot pune toate acestea în legătură cu educația? Marii scriitori au știut să surprindă specificul nostru și în acest domeniu. Stilul bizantin și influențele gotice, unitatea graiului românesc și »legea românească« (așa își numește Românul credința), toate pot pleda deasemenea

¹⁾ Vezi L. Blaga: Spațiul mioritic, Buc. 1936.

pentru superioritatea și calitățile nobile ale poporului nostru.

c) ARTA. Aici deasemenea se observă o variație imensă. În pictură, motive geometrice copiate după natură (asemănătoare cu cele finlandeze), în sculptură un geometrism simplu dar elegant, în muzică melodii duioase și interesante caracterizează simțul artistic al poporului nostru. I. Simionescu în »Țara noastră« pag. 438 zice: »Una din însușirile poporului român este și adâncul simț artistic manifestat în toate direcțiunile, cu mijloacele simple pe care le are la îndemână. Prin varietatea produselor, prin bogăția formelor, prin gingășia lor este aproape neîntrecut, comparat cu popoarele din imediata lui apropiere«. Troițele, oalele, fluerul, iia, furca, poarta, oul ș. a. uimesc prin bogăția și finețea podoabelor.

Ne vom opri acum puțin asupra muzicii întrucât ni se pare că aici multe forțe se irosesc nefolosite. D. Cuclin zicea undeva despre cântecul românesc, că are părți pe care clasicii le-au putut egala, dar întrece nu. Muzica e arta care transfigurează mai mult pe om, îl poate influența și îmbunătăți ca prin minune. Schopenhauer zice că »lumea nu e decât o muzică realizată«. Ea satisface multe cerințe sufletești și deaceia i se acordă, în ultima vreme, o mare putere educativă. G. Breazul vorbind despre »Muzica românească la Praga«²⁾ (cu ocazia congresului de educație muzicală din 1936) spune — având grije să ne anunțe că nu exagerează — că vrea să vorbească »despre geniul muzical al neamului nostru, așa cum se revarsă, cum este obiectivat în minunea de frumusețe a cântecului și jocului popular românesc« (p. 4). La începutul sec. XVIII, un călător, M. Opitz, trecând prin țara noastră, spune despre muzica românească: »Când aud un cântec românesc, îmi vine să cred că muzica anume este făcută pentru Români, iar Românul pentru muzică« (op. cit.). Colindele și baladele, cântecele de lume, doinele, strigăturile dela joc, toate păstrează urme despre dragostea Românului pentru muzică.

Prin urmare proverbul »Românul de bucurie cântă, de necaz iar cântă« nu e prea departe de adevăr. Deaceia »Prager Presse«, vorbind despre comunicările și demonstrațiunile muzicale făcute la acest congres, scrie: »In privința cultivării

²⁾ Cartea Românească, București.

educației muzicale, nu este al doilea popor în Europa care să se poată măsura cu România» (idem, p. 12).

Ideea de mesianism în educația românească

S'ar putea crede după toate acestea că am pledat pentru reîntoarcerea la viața primitivă a satului și pentru a scoate pe Români cu orice preț superiori tuturor neamurilor. În ce privește primul punct, lămurim ceea ce am vrut să spunem și anume că, dezvoltarea poporului român trebuie să continue pe bazele vechi ale satului menținându-și continuitatea spirituală și istorică a dezvoltării sale.

În ce privește al doilea punct, am arătat pe baze de fapte și păreri autorizate, că poporul român posedă »un înalt potențial cultural« după cum se exprimă Bлага și asta ne îndreptățește să credem că avem de jucat, sau ca să fim mai preciși, că putem juca un rol mare în viitorul istoriei. De aci credința într'un mesianism românesc. Ideea de *misiune a românismului* a devenit axa principală, ideea de bază, în jurul căreia se grupează și erarhizează toate celelalte probleme ale neamului și e necesară pentru a trezi și angaja poporul (V. Băncilă, Națiunea și misiunea românească, Gândirea, Sept. 1936). »Ideea de misiune fiind ideea în care trebuie să se nască de-acum încolo toți Românii ce vor veni pe lume, fiind ideea care trebuie să cuprindă toată viața neamului și atitudinea față de viață a fiecărui Român, urmează să fie obiectul nostru intim și organic de studiu, de familiarizare cu ea, de adâncire în ea, de bănuire a sensurilor ei, a destinului pe care-l ascunde și mai ales de cunoaștere a comandamentelor ei imediate« (idem p. 326).

Dar această idee pentru a fi realizată presupune procesul de *auto-educație*. Acest proces ar consta, dupăcum zice P. Nicolau, în a desvolta la maxim »marile calități sufletești ale majoritarului autohton și de a corecta, mergând până la nimicire, pe de o parte lipsa de încredere și îndoiala în el și ai lui, iar pe de altă parte, superficialitatea, trăsătura extrem de nesatisfăcătoare, ce marchează mai întreaga lui activitate« (op. cit.). Căci nu trebuie să uităm că poporul român pe lângă multe calități are și defecte între care autorul citat socotește înclinarea spre superficialitate și tendința de a se subevalua, ca fiind cele mai mari. Cum însă viața unui popor nu se

scurge izolat și independent de vieața popoarelor vecine, ci în strânsă dependență, influențându-se reciproc situația unei națiuni cu aceea a întregului glob, trebuie să ținem seamă în procesul de educație și dezvoltare a unui popor, de trei lucruri mai importante: 1, de situația actuală a poporului (român); 2, de coacerea naturală a problemelor prin însăși trecerea timpului și 3, de situația în care se găsește lumea de pe tot globul. Punctul întâi conține aproape tot ce am spus până acum, iar celelalte două spulberă obiecțiile „mintite mai înainte și care eventual s'ar fi putut ridica în legătură cu partea de mai înainte a celor spuse aci.

Concluzii. Să amintim acum în câteva cuvinte concluziile generale ce se pot desprinde din lucrare.

1. Am pledat pentru necesitatea cunoașterii specificului românesc arătând importanța lui în evoluția popoarelor și necesitatea cunoașterii lui în momentul actual pentru noi.

2. Am arătat că educația și cultura unui popor trebuie să plece și să se bazeze pe specificul național, întrucât între ele există o strânsă legătură. »Secolul al XX-lea este secolul organizării națiunilor pe fondul lor firesc de totalități biologice și sufletești«. ³⁾ Iată un alt citat care dovedește aceasta și care pare a ieși de sub pana unui naționalist modern: »Să ne aprofundăm dar bine trecutul, — cum am fost, — dacă voim a cunoaște mijloacele, prin care să putem ajunge cum trebuie să fim«. Cuvintele de sus sunt scrise pe la 1870—71, în »Foaia Societății Românismului« de către Tudor P. Rădulescu (op. cit. p. 99—100).

3. O renaștere a poporului român poate veni numai prin educație și școală.

4. Aceasta pentru a da rezultatele dorite trebuie să țină seama de realitățile românești și să se adapteze în consecință. Aici argumentele sunt numeroase. »Crezul vieții noastre românești pe viitor este acela care iese din rădăcinile realității românești« (op. cit. p. 31). Ea nu trebuie să uite că satul e acela care a păstrat dovada continuității pe pământul Daciei, că satul e adevăratul rezervor de energie al neamului românesc, că satul e o realitate de sine stătătoare față de oraș și prin urmare educația trebuie să fie adecvată acestor con-

³⁾ Rădulescu-Motru, Românismul, p. 31.

diții. »Școala satului are de scop să pregătească pe fiii de săteni pentru o vieață de sat« (op. cit. p. 179).

5. Trebuie deasemenea să avem încredere în noi înșine, în valoarea neamului, să privim mai întâi înăuntru la noi și să valorificăm ce avem, să ne creiăm o scară de valori — care, dacă ni se par mici în raport cu cele streine, sunt totuși foarte mari pentru noi, pentru că sunt ale noastre, — să le respectăm și să le exploatăm. În felul acesta isbânda va fi mai sigură.

6. Aceasta încredere în noi înșine, bazată pe fapte, ne îndreptățește să credem în posibilitățile noastre de a crea o adevărată cultură.

7. O întoarcere la glie, la isvoare, la noi înșine ar rezuma în ultima concluzie postulatele timpului prezent.

Salade Dumitru.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ION PETROVICI ¹⁾

de : Ioan Tegzeșiu.

Dacă ne uităm prin diferite ziare mai recente, ori cercetăm manuale noi din domeniul filozofiei, vedem cum ni se descrie în «Prefață» personalitatea Dlui Ion Petrovici profesor Universitar.

Societatea Română de Filozofie — cu ocazia împlinirii a 3 decenii de învățământ — i-a oferit cu acest prilej — «Istoria Filozofiei Moderne» dela Renaștere — Omagiu Prof. Ion Petrovici.

Ion Petrovici la etatea de 24 ani a intrat ca profesor la Universitatea din Iași.

A ieșit din școala Titu Maiorescu. În trei decenii de muncă — numai în serviciul școalei — a gândirii românești, profesorul Ion Petrovici a știut să fructifice terenul specialității sale, prin talentul său cu care a muncit, nu numai în cadrele interne, ci și în numele țării noastre, în forurile științifice străine, spiritul de solidaritate morală pe care și l-a manifestat

¹⁾ Din Istoria Filozofiei Moderne vol. I. — Din cauza aglomerării de material se publică cu întârziere (Nota Red.)

vedem că fac parte din rarele fapte și personalități cari ne dau voie să vorbim despre o mișcare filozofică Românească.

Ion Petrovici este unul din cei mai de seamă dascăli de filozofie cari au reprezentat catedra Românească.

Este omul pasionat al științelor, dânsul susține și chiar propune punctele școlare ale disciplinelor pe cari și le reprezintă pline de forțe și originalitate.

Este reprezentantul oratoriei de tip antic. Cuvântul lui s'a auzit în mai multe ocazii variate ale vieții noastre cari ni-l reprezintă ca un orator — de primul rând — însă nu orator de catedră.

Contribuția științifică a lui Ion Petrovici — se clasează în domeniul Istoriei, Filozofiei ale Logicei, Ezistemologiei și ale Metafizicei. În Istoria Filozofiei Ion Petrovici înaintează până în inima curentelor contemporane, printre care încercările de restaurație a metafizicei, sunt un adevărat tren de elecțiune a cugetării sale. Studiile asupra lui Lachelier, Fouille, Poincare, Bergson, Wundt, Kant etc. sunt pagini luminoase de expunere sintetică. / Central University Library Cluj

Dacă edificăm pe aceste baze personalitatea originală a lui Ion Petrovici, vedem că cercetarea s'a îndreptat către sfera de probleme a metafizicei. În această direcție și-a fixat poziția unui realism critic înrudită cu cea alui Wundt s'au Riche a căror cursuri le-a ascultat în trecerea sa ca student în Germania.

În opera de aproximare a realității antologice filozoful român rezervă un mare rol cuceririlor științei, dar și speculației raționale în care vede adevăratul fundament al certitudinii. În ordine ezistemologic, raționalismul a găsit în Ion Petrovici un partizan hotărât

Calitățile de măsură armonică și echilibrul personalității lui Ion Petrovici revin astfel și în îndrumările filozofiei moderne.

Natură teoretică și estetică aplecat spre cunoaștere și contemplație, Ion Petrovici n'a disprețuit amestecul în politică. Deprins din tabăra gunimistă căreia formațiunea sa îi dăorește asta.

El întotdeauna a păstrat ceva din temperamentul oamenilor ce compuneau societățile literare și politice.

Este interesant faptul că aplicările firii sale și caracte-

risticile mediului din cari a primit cele dintâi înrăurire și-au gasit ulterior o justificare în viziunea sa metafizică.

Pentru acest filozof fundamentul lucrurilor prezintă o imobilitate, o armonie statică afirmată tocmai într'un moment în care filozofia lui Bergson impunea o viziune dinamică a lumii. Tocmai când își desvolta punctul său de vedere filozofic a fost numit în fruntea Ministerului Instrucțiunii când a dotat inv. secundar cu mijloace capabile de a asigura o concepție generală despre lume, preconizând extinderea și întăietatea inv. filozofiei în liceele noastre.

În cece privește acțiunea practică a filozofului vom căuta și găsi în exemplul devotamentului său în cauza spiritului, în neostenita sa pasiune depusă în urmărirea și proclamarea «Adevărului» toate situațiile, virtuțile cercetătorului pe care omagiul de față i-le dă — adică — Istoria Filozofiei Moderne.

L E G E A

BCU Cluj / Cluj County Library Cluj

pentru modificarea unor dispozițiuni din legea învățământului primar și normal-primar

Școlile pentru pregătirea corpului didactic

ART. 1. — Școala normală este un așezământ care are drept scop să formeze corpul didactic al școalelor de copii mici și pe acela al școalelor primare.

a) Pregătirea corpului didactic al școalelor de copii mici se face în următoarele școli normale speciale: 1. Beiuș, 2. București-educatoare și 3. Iași.

b) Pregătirea corpului didactic pentru școalele primare se face în școlile normale de învățători și învățătoare.

Școlile normale de învățători vor funcționa în următoarele orașe: 1. Arad-confesională ortodoxă, 2. Bacău, 3. Bârlad, 4. Blaj-confesională, 5. București, 6. Buzău, 7. Caransebeș, 8. Câmpulung-Muscel, 9. Cernăuți, 10. Chișinău, 11. Cluj, 12. Cristur-Odorhei, 13. Deva, 14. Focșani, 15. Galați, 16. Iași, 17. Năsăud, (curs inferior), 18. Oradea confesională ortodoxă, 19. Oradea-confesională, 20. Piatra Neamț, 21. Sibiu confesională ortodoxă, 22. Sendriceni-Dorohoi, 23. Tg.-Jiu, 24. Tg.-Mureș și 25. Timișoara.

Școalele normale de învățătoare vor funcționa în următoarele orașe: 1. Bacău, 2. Brăila, 3. Buzău, 4. București-Elena

Doamna, 5. Blaj, 6. Cernăuți, 7. Chișinău No. 1, 8. Chișinău No. 2-eparhială, 9. Cluj, 10. Craiova, 11. Gherla-confesională, 12. Iași, 13. Lugoj, 14. Măgurele-Ilfov, 15. Oradea, 16. Piatra Neamț, 17. Pitești, 18. Plocești, 19. Sibiu.

Școala normală de fete No. 1 din Chișinău va avea numai curs inferior (desființându-se cursul superior), școalele normale de fete din Blaj și Gherla vor avea numai cursul superior.

Școalele normale de băieți și fete, precum și cele pentru învățatoare de copii mici (conducătoare), care nu sunt enumerate mai sus încetează de a mai funcționa pe data promulgării prezentei legi.

ART. 2. — Profesorii și profesoarele dela școlile care au încetat de a funcționa vor fi încadrați, din oficiu la catedrele vacante din aceeași localitate sau după cerere în alte localități; cei cari nu vor putea fi încadrați, vor fi utilizați la alte școli de grad secundar rămase în ființă, de preferință în aceeași localitate, până la epoca transferărilor următoare, când vor fi obligați a cere încadrarea la catedre ce se vor publica vacante.

ART. 3. — Numărul elevilor și al elevelor, în fiecare clasă a școalelor normale, din orice categorie, va fi de maximum 40. Peste acest număr nu se poate admite nici o înscriere.

ART. 4. — Absolvenții școalelor normale cari au fost respinși la examen pentru diploma de capacitate în două sesiuni, pierd dreptul de a se mai prezenta la acest examen și nu pot fi numiți în învățământ.

Cum se vor face numirile de învățatori

ART. 5. — Prin derogare dela dispozițiunile legilor financiare excepționale existente și numai pentru acest an, se vor face numiri în locurile vacante din învățământul primar în modul următor:

Tablourile de capacitate, indiferent de vechime, se vor conțopi într'unul singur, în care candidații vor fi înscriși în ordinea clasificăției.

Numirile în posturi vacante se vor face de pe acest tablou.

Dacă în comuna natală a unui normalist sau normaliste cu diplomă de capacitate, se găsesc posturi vacante, ei vor fi numiți în aceste posturi, înaintea celorlalți, fără a se ține seamă, în acest caz nici de medie, nici de vechime.

Norme de pensionare

ART. 6. — Membrii corpului didactic primar sunt puși în retragere obligator și din oficiu pe data împlinirii vârstei de 57 ani sau a 35 ani de serviciu. La această dată le încetează deplin drept calitatea de învățatori.

ART. 7. — Pedepsele disciplinare aplicate de ministru, cu excepția acelor aplicate pe baza hotărârilor comisiunilor regionale sau centrale de judecată vor putea fi radiate la cererea învățătorilor pedepsiți, după trecerea unui timp egal cu jumătate din acela prevăzut de lege pentru prescrierea pedepselor.

Examenul de definitivat

ART. 8. — Învățători definitivi se numesc dintre învățătorii cu titlu provizoriu, după 3 ani de funcționare efectivă în învățământ și în urma unui examen de definitivat.

Sunt admiși la examene învățătorii și învățătoarele care îndeplinesc următoarele condițiuni:

a) Au depus o activitate în școală și în afară de școală care să poată fi notată cu cel puțin suficient (nota 6);

b) Au urmat în fiecare an cursurile speciale ce se vor institui de ministru, pentru învățătorii cari nu sunt definitivi (suplinitori și provizori).

Examen-le se țin în fiecare an la 10 școli normale, câte una de fiecare ținut, învățătoarele prezentându-se la un loc cu învățătorii.

Pentru conducătoarele dela școlile de copii mici se vor alcătui comisii speciale, în centrele mai importante din țară.

Înainte de examen revizoratele școlare vor întocmi tablouri de toți acei ce trebuie să se prezinte pentru a-l trece.

Inspectorii generali primari le vor verifica și împreună cu aceștia vor stabili o notă (cu cifre dela 1—10), care să califice activitatea fiecărui învățător. Nota se dă după notările dela inspecțiile ce i s'au făcut candidatului, dela numirea sa în învățământ până la data examenului.

Examenul va consta din următoarele probe:

a) O probă scrisă din limba română sau pedagogie, b) Un colocviu din pedagogie, limba română, istoria și geografia Patriei, iar după alegere: științe naturale, științe fizico-chimice sau matematice; c) o lecție practică la o școală primară.

Comisia examinatoare va fi formată din 3 membri, profesori definitivi de școli normale și un delegat al ministerului (de preferință inspectorul general al ținutului). Primii trei vor fi: un profesor de pedagogie, unul de partea literară și unul de partea științifică.

Din toate notele parțiale obținute la proba orală se face o medie care se adună cu nota dela proba scrisă și se împarte în două, obținându-se astfel media examenului. Media examenului se adună cu nota activității dată de inspectorul general al ținutului și se obține media generală, care trebuie să fie cel puțin 7. Cine nu obține această medie nu poate fi definitivat. Definitivatul se acordă prin Decret-Regal.

Învățătorii se pot prezenta numai de 3 ori la examenul de definitivat. Dacă nici după a treia oară nu pot obține media de trecere, ei vor înceta de a mai face parte din învățământ. Cei ce absentează nemotivat dela examene sunt considerați din oficiu căzuți.

Învățătorii căzuți de trei ori la examenul de definitivat vor putea fi utilizați în posturi de administrație școlară.

Concurs pentru revizori

ART. 9. — Posturile de revizori și subrevizori școlari, de cancelarie și de control al învățământului primar se ocupă prin concurs. În fiecare județ sunt: un revizor, un subrevizor de cancelarie și atâția subrevizori școlari de control câte plăși sunt în județ.

Pentru a se putea înscrie la concurs, învățătorii trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

- a) Să aibă cel puțin gradul I;
- b) Să nu aibă nici-o pedeapsă;
- c) Să aibă o activitate școlară care să poată fi notată cu „bine“ sau „foarte bine“.

Pentru această cei ce vor să candideze la acest concurs vor înainta odată cu cererea de înscriere și o copie de pe statul lor personal, precum și un memoriu, verificate și vizate ambele de inspectorul general, ajutat de inspectorii școlari de ținut.

Concursul se va ține la reședința ținutului și va consta din următoarele probe: a) O probă scrisă formată din 2 lucrări: una de pedagogie și alta de limba și literatura română; b) un colochiu de pedagogie, legislație școlară și datoriile învățătorului pentru educația tineretului și ridicarea culturală a satelor (Străjerie, cămine culturale, cursuri și școli superioare țărănești, etc.); c) o probă practică de control (inspecție la o școală primară); d) dovadă că poate folosi o limbă străină pentru lectura sa particulară (franceza, germana, engleza și italiana).

Primele trei probe se notează cu cifre (dela 1—10). Din media lucrării scrise, a colochiului și nota de la proba practică se calculează media generală.

Comisia va fi formată din: 1 profesor de pedagogie, unul de limba și literatura română, profesori de limbi străine (franceză, germană, engleză sau italiană) după cum candidații declară că vor să fie examinați la una din aceste limbi.

Rezultatul examenelor se va trece pe două tablouri: unul va cuprinde pe cei reușiți în ordinea mediilor pe regiuni; al doilea în ordinea mediilor pe județe.

Numirile se vor face pe cât posibil numai în județul de unde este candidatul de fel. Cei reușiți se numesc în ordinea

clasificației: cei dintâi, pentru anul acesta fiind numiți în posturile de revizori școlari.

Subrevizorii școlari de cancelarie se vor numi cu preferință dintre cei ce au dat sau dau dovadă de pricepere în lucrările de birou.

Subrevizorii școlari precum și revizorii școlari ce se numesc acum, se numesc cu titlu provizoriu.

Ei vor urma în timpul provizoratului cursuri speciale organizate pentru pregătirea de care au nevoie în îndeplinirea misiunii lor.

După trei ani, pe baza unui raport motivat al inspectoratului general primar, ei pot fi definitivați.

În viitor revizorii școlari se vor numi dintre subrevizorii școlari definitivi, numiți pe bază de concurs, inspectorii dintre revizorii școlari iar inspectorii generali de ținut, dintre inspectorii școlari. Vechimea dela grad va trebui să fie de cel puțin 2 ani.

Inspectorii generali pot fi numiți și dintre învățătorii de gradul I, cu examen de capacitate pentru profesori secundari sau cu titlu de doctori în litere sau științe.

Concursul pentru revizori și subrevizori din anul acesta se fixează pe data de 1 Septembrie 1938.

Actualii revizori și subrevizori se pot prezenta și ei la acest concurs. Nimeni nu poate fi numit pe viitor subrevizor de control, subrevizor de cancelarie sau revizor școlar, dacă nu a trecut acest concurs.

Orientarea învățământului complementar

ART. 10. - Cursul superior primar (clasele a V-a, a VI-a și a VII-a) va avea o orientare pronunțat practică și regională. Atât cunoștințele cât și deprinderile ce se vor da în acest curs vor ținti să îndrumeze pe elevi spre viața profesională, potrivit cu împrejurările locale și regionale. El va fi de trei tipuri: agricol-gospodăresc, industrial și comercial și se ține dela 15 Octombrie la 15 Aprilie.

Cursurile de caracter agricol vor da o deosebită importanță agriculturii, zootehniei și cooperăției.

Cursurile cu caracter gospodăresc pentru fete vor da mai ales cunoștințe și deprinderi necesare unei bune gospodinei industrie casnică și menaj.

Acolo unde funcționează școli agricole de iarnă, catedre ambulante de agricultură și școli de gospodărie pentru fete, elevele sau elevii vor fi obligați să urmeze cursurile acestora în locul cursului primar superior.

Cursurile cu caracter industrial și comercial se vor înființa în orașele sau centrele unde ele sunt cerute de împrejurări. Ele

vor da mai ales cunoștințe și deprinderi utile meseriașilor și micilor comercianți.

Acolo unde există o școală de ucenici, ucenicii din localitate vor putea fi obligați să le urmeze pe acestea.

Cursul superior al școlii primare de orice tip ar fi va da o deosebită atenție educației sanitare. Programul lui analitic va cuprinde noțiuni de igienă populară, precum și îndrumări pentru căpătarea de deprinderi igienice.

ART. 11. — Economiiile dela personal rezultate din aplicarea prezentei legi, vor trece la casa generală de pensii.

Sumele prevăzute în buget pentru materiale și pentru întreținerea școlilor, care încetează a funcționa în virtutea prezentei legi, vor fi anulate, fondurile rezultate prin această anulare, vor fi utilizate prin deschiderea unui credit egal în scopul de a se înzestra școlile normale existente.

ART. 12. — Dispozițiunile legii învățământului primar și normal primar din 1924 cu modificările aduse ulterior, contrarii legii de față, sunt și rămân abrogate.

Președintele consiliului Nostru de miniștri și miniștrii noștri secretarii de stat la departamentele: educației naționale, finanțelor și justiției vor aduce la îndeplinire dispozițiunile prezentului Decret-Regal. (Promulgată în Mon. Of. 186 din 13 August).

PAGINA STRĂJERILOR

O înălțătoare manifestare străjerească în comuna Vășad-Sălaj

O impresionantă și măreață manifestare culturală, a avut loc în frunțașă comună românească dela granița de vest Vășad-Sălaj de care comună, nu odată am avut ocazia a citi și auzi lăudabile fapte de adevărat eroism și iubire de țară și Rege.

De aceasta dată cu ocazia sfințirii pavilionului străjeresc din loc, încă avem fericirea de a da seama de o adevărată manifestare culturalo-națională, ce merită a fi încrustată în analele vieții noastre de afirmare națională.

În ziua de 5 Iunie a. c. s'a oficiat sfințirea pavilionului străjeresc la care act, pe lângă multe personalități marcante a luat parte și distinsul oaspe, în persoana dlui prefect de

Sălaj Colonel Gh. Petrescu, în fața cărei asistențe s'a desfășurat programul select și variat întocmit cu pricepere de membrii corpului didactic din loc.

La ora 16, s'a făcut primirea dlui prefect Colonel Gh. Petrescu de un banderiu-călăreți-format de premilitari, sub conducerea dlui înv. Iuliu Văștagu după care act în fața unui mult numeros public din loc și jur, s'a oficiat sfințirea pavilionului național de către preoții Gheorghe Hubic și B. Bandici.

De remarcat a fost executarea precisă a rolurilor micilor străjeri, atât la darea raporturilor, cât și la toate celelalte însărcinări ce au avut.

Textul biblic a fost tâlmăcit de parohul din loc Gh. Hubic, vorbind cu mult suflet despre rolul și însemnătatea străjeriei în educația națională, precum și despre sfânta colaborare a bisericii și școlii, în educarea și cimentarea moralului decăzut în furtuna politică a vremurilor de «ieri».

Între cei cari au vorbit, se remarcă dl Aug. Pop din parte rev. șc., luând api cuvântul dl prefect Gh. Petrescu, care într'un sincer, sguđuitor discurs, caută a se apropia de sufletul mulțimii de oameni prezenți, în special de sufletul țărânimii prezente, căruia îi dă sfaturi părintești și le arată calea adevărului, creațiunii, a binelui obștesc, prin care se va ajunge la fericirea țării și mulțumirea lor. Face apel la conștiința fiecăruia de a se uni fără preget, pentru consolidarea neamului și patriei noastre scumpe, formând zidul iubirii și credinții într'o stâncă de granit indestructibilă străjuind mereu, în jurul marelui nostru Străjer M. S. Regele Carol II, formând puterea și curajul, ce niciodată nu pot fi îngenunchiate.

După «Imnul nostru» ia cuvântul dl s. rev. șc. Ambroziu Sabău-Vășad în calitate de delegat al Legiunii Sălaj, într'o impresionantă și covingătoare vorbire, s'a adresat în primul rând străjerilor investiți și înrolați în marea armată albă, a cărei părinte este M. S. Regele, al cărui gând protector îl simțim plutind și în aceste mărețe momente asupra capetelor noastre, spunea dlui. A tâlmăcit apoi deviza străjerilor, în vii exemple de urmat. Apoi mulțumește asistenței pentru bunavoință ce au avut-o făcându-ne cinste prin prezenta D-lor, căutând a da convenita atitudine alor astfel de manifestațiuni, ridicând astfel fastul serbării atât de bine reușite.

II. Ansamblul de gimnastică, jocuri, cântece, au fost con-

duse de dl înv. E. Pop, care a avut însărcinarea de a pregăti pe micii străjери în a executa programul de gimnastică.

În partea III-a a programului, tot dl înv. E. Pop, a condus o demonstrație cu tuluba, executată de străjerii din clasele superioare, dând astfel dovadă că și ei sunt capabili de un eventual ajutor cerut de împrejurări, apoi s'a improvisat un cort în mai puțin de 10 minute, gata cu un mic parc, flori, pomi, în jurul acestui cort. S'a înscenat de minune viața de tabără străjerească. Nu se poate uita exercițiul de prim ajutor medical în caz de accident, care a fost foarte bine reușit. De admirat erau acești străjери, cari cu multă abilitate și în timp foarte scurt, au bandajat pe «răniți»

Adevărat, acești străjери au fost la înălțime, dar iată în alta parte, în câte și câte cercuri ne înveselesc jocurile naționale, chiuiturile, descântecile lansate de străjери cu mult haz și spirit bine reușit. În altă parte, în balconul impozantei case culturale, corul de adulți din loc, întonează diferite coruri alese și executate cu pricepere.

IV. Defilarea: Ce ne-a surprins mai mult, a fost defilarea, organizată și condusă de dl înv. din loc Iuliu Văstagu, într'un mod ce face cinste.

S'au adunat la aceasta serbare străjери, premilitari, din comunele din jur, toți în uniforme sărbătorești, ce surădeau în razele aurii ale soarelui de primăvară. Coloana s'a format. În fruntea ei, fanfara din Vășad sub conducerea Dlui N. Munteanu, întonează marșul de defilare și coloana disciplinată se pune în mișcare, defilând cu o alură inepabilă prin fața asistenței și mulțimii de țărani adunați și din satele vecine.

Coloana pedestră, ce deja își ocupase locurile fixate, urmează surpriza la care nu mulți se așteptau: La întortochierea străzii, pe doi cai ce pășeau mărunt, erau călare, îmbrăcați în costume din timpul lor, împăratul Traian, iar la stânga regele Decebal. În acest timp corul întona «Eroi au fost, eroi...» După aceștia urmează un cer alegoric reprezentând «Dinastia Română» Apoi urmează un car, în care se reprezintă «Speranța Neamului»; Un altul, în care vedem flăcăi și fete la seceriș în mijlocul snopilor de grâu, reprezentând «Bogăția Țării». O clipă trece și se arată un grup de călăreți, în fruntea lor pe un cal frumos, spumegând, cu pistoale la brâu, cu sabia sclipind la soare, Avram Iancu și ai lui viteji, reprezentând anul

1848. În urma lor tunuri bine executate, imitându-le pe celea din cireș ale lui Iancu. Corul acum intona «Cântecul Regelui Munților».

Lumea, în perfectă ordine, cu cel mai viu interes, a asistat la scene din trecutul și prezentul neamului, ce adânc li s'a încrustat în suflet, ce cu greu vor putea fi uitate. În inima fiecăruia i s'a infiltrat cu un «picur» mai mult din iubirea de trecutul nostru glorios, și din speranța fericită a acestui popor, ce nu poate fi uitat nici odată de bunul Dumnezeu.

Strada întreagă, mai ales segmentul pe unde s'a făcut defilarea, a fost împodobită cu stâlpi frumos ornați, pe cari fălăia frumosul treicilor. Ghirlânzi de flori legau stâlpii unii de alții, dând la iveală un gust ales aranșatorului.

Întreaga asistență trece apoi în vasta sală de serbări a casei culturale unde s'a prezentat pe scenă premiera piesei Dlui I. D. Iacob: «Pentru Patrie» Anumite scene, erau atât de viu reprezentate, încât cei cari au trăit în marele război scene asemănătoare, au început a lăcrăma. Aici se distinge elevul de cl. VII Bandiciu, în rolul invalidului, și eleva Gărdan, în rolul orfanei. Cu succes s'a reprezentat și scena «Mica înțelegere.»

În program conducerea muzicală o are dl inv. Ioan Vanica din loc, intonându-se la scena «Mica înțelegere» Imnurile: Român, Ceh și Jugoslav.

După terminarea întregului program, care a fost mult apreciat de toți cei prezenți, dl prefect Colonel Gh. Petrescu, face câteva vizite inopinate la mai multe gospodării din comună, rămânând mulțumit de celea constatate.

Însfârșit, oaspeții se îndreaptă spre locuința dlui rev. șc. A. Sabău, unde se ia în comun o bogată masă pregătită cu multă pricepere de dna Sabău.

La masă se toastează pentru sănătatea și îndelunga domnie a M. S. Regelui, pentru dl prefect Colonel Gh. Petrescu și pentru prosperarea străjeriei. Toasturile se întregesc apoi cu strigătele, chiuiturile și descântecile alor mai mulți înși, ce formau «colțul vesel».

Iată o serbare, iată o manifestare, ce nu poate fi întâlnită la fiecare pas. Lauda primordială este alor cei învățători harnici din acea comună, cari nu știu ce-i oboseala, cari au dat dovadă și vor ști da și în viitor, că știu să muncească

mai mult decât li-se cere. Oare cui altora se datorește faptul că aceasta fruntașă comună Vășad, din Sălaj, e curat românească, în mijlocul unei mări de ungurism? Oare cine alții decât modeștii învățători de «ieri», au fost aceia cari au păstrat vie flacăra iubirei de neam și limbă? Pildă au fost întotdeauna cei cari s'au dus dintre noi în mijlocul celor drepți iar cei de azi. se dovedesc vrednici urmași ai celor duși dintre cei vii.

Cu tot curajul, pot fi dați exemplul colegilor lor. Răsplată și nici laudă, nu așteaptă. Bunul Dumnezeu le apreciază mai mult munca lor în propășirea educației neamului, și răsplata, o vor primi neprecupețit, în Ceriuri.

PAGINA LITERARĂ

RADIO PESTE TOT

de: Gh. Hobjilă.

Domnul Ionel Popescu, impieगत clasa a doua la Registratura prefecturii din orașelul S., era un om cu vederi largi, un om pentru care slujba unde lucra era, ca să zic așa, un lucru bagatel, un mijloc pentru satisfacerea micilor cerințe ale vieții, pe când lucrul principal, scopul, idealul suprem era, după cum spunea însuși la un pahar de vin, cultivarea sufletului, a dorurilor sufletești, cu care îl inzestraseră natura. Căsătorit de curând cu domnișoara Stoluța Gavrilescu, damă de asemenea cu dorința de a se cultiva, domnia-sa sacrifica până la trei sute lei lunar din modestul său salariu, pentru cultură, cumpărând zilnic „Universul“, săptămânal „Veselia“, iar la mici intervale de timp (după cum apăreau), romanele celebre din colecția celor cincisprezece lei. Ambii soți se cultivau citind și mai ales recitind cărțile lui Hertz.

După ce le cetiau, d-na care nu mergea la slujbă, le așeza după dată și număr. Ba, cărțile le compacta cu mâna domniei-sale, căci, în cei trei ani de pension, învățase, ocazional, această artă. Apoi le așeza în bibliotecă. Decât „bibliotecă“ ziceau ei unei polițe sprijinită în perete cu două cuie lungi. Când mai putură să-și cumpere și un dulap frumos pentru bibliotecă, soții Popescu fură

fericiți. Tot timpul liber pe care li-l lăsa, lui slujba și ei menajul, și-l petreceau la aranjând cărțile în bibliotecă, ba admirându-o, ... erau doi oameni fericiți ...

Dar fericirea nu vine niciodată singură, după cum zice poetul. Cine s'ar fi gândit vreodată că, fericirea nevinovată a soților Popescu, ar fi putut să nască atâta pismă în sufletul soților Ionescu. (Domnul Petre Ionescu e șeful de birou al domnului Ionel Popescu).

Intr'adevăr, soții Ionescu nu aveau această nobilă pasiune. (Doamna Steluța Popescu susținea că lipsa acestei pasiuni se datorește faptului, că doamna Viorica Ionescu nu numai că n'a frecventat pensionul trei ani, ca domnia-sa, dar nu învățase decât trei ani la școala primară și că deabia mai cunoaște slovele).

Ce să te aștepti la o așa pasiune *nobelă*, spunea dumneaei la orice ocazie. Nu-i vezi mutra de analfabetă?

Frecăturile, vorbele și aluziile răutăcioase dintre cele două familii se arătau pe din dos. Nu ieșeau niciodată la suprafață. Când se întâlneau Miercurea sau Dumineca la cinema, ori la vreo simfonie undeva, se purtau așa de curtenitor unii cu alții, că nici dracul, cât e el de-al dracului, n'ar fi putut ghici ce-i în inimile lor.

Mai ales, decând cu dulapul cel frumos doamna Steluța Popescu făcea aproposuri fine la adresa domniei Viorica Ionescu, care nu mai știa ce să facă de ciudă și de necaz.

Cum? Eu soția șefului să fiu mai prejos decât intriganta de Popeasca? Peste toate! Trebuie să fac ceva și mai și!

Și mult și-a bătut capul să găsească pe acel și mai și ca să dea peste nas obraznicei și să-i arate cu cât mai multă nobleță este în sufletul său.

Norocul o sluji de minune. Nu trecură nici trei săptămâni, decând doamna Steluța își aranjase biblioteca, când iată că domnul Ionescu se întoarse dela birou însoțit de un domn tânăr, foarte elegant.

Sărut mâinile coconiță. Sunt Iancu Zilberman, se recomandă tânărul, împuternicitul casei Zilberman din București, pentru plasarea aparatelor de radio Zilberman. Avem aparatele cele mai ieftine, cele mai economicoase și totodată cele mai bune.

Doamna Ionescu rămase consternată. Ce minunată ocazie de a se răsbuna pe Steluța? Ce să-i faci însă dacă un aparat de radio costă atât de mult?

Ca și cum ar fi citit în sufletul ei, domnul Zilberman zise:

Plata se poate face în rate lunare prin rețineri din salariu. Un aparat cu trei lămpi, care costă cinci mii de lei, se poate plăti în rate de cinci sute lei lunar în timp de șasesprezece luni. Luna întâia se plătește opt sute lei. Instalația se face gratuit. În două zile puteți asculta la aparat veștile cele mai noi din București sau din altă parte, după plăcere.

Iată cum se întâmplă, că în prima zi de sărbătoare, Vasile, Grigore și Ioan, ce urmă acestei vizite, familia Popescu fu invitată la un ceaiu de familia Ionescu.

V'am poftit, ca să ascultați și radio, zise stăpâna casei când cei invitați sosiră.

Doamna Steluța Popescu, care se îmbrăcase cu rochia de mătase vișinie, care-i plăcea atât de mult domnului Ionescu, își roti privirea prin odaie. Nu mai văzu-se până atunci un aparat de radio.

Amfitriciana ghici totul și zâmbind infinit superior, zise:

Iată-l colo, soro!

Doamna Popescu urmări cu privirea în direcția arătătorului doamna Ionescu, și văzu o cutie elegantă așezată cochet pe o măsută rotundă într'un colț al odăii.

La început nu putu zice nimic. Pe urmă, șopti:

Ah ăsta-i radio?

Da, răspunse stăpâna casei. L-am procurat ca să aflăm mai repede ce să petrece în lume. Căci, de, oricum, până să citești în gazete veștile din București, le-ai și uitat dela radio. Ș'apoi la radio se mai aude și muzică. Chiar aseară am ascultat o foarte frumoasă cântare. Ceva nobel... ceva sublim... stăi... cum Dumnezeu începe... Ah! Da! — Zice așa: „Văduvie, văduvie“ Ceva delicios!

Steluța își veni în fire după primul moment de uimire: Gândi:

Cum se poate să-mi joace festa una ca Ioneasca? Asta nu rămâne așa. Trebuie să am și eu un aparat de radio, măcar să ploaie babe bătrâne din cer.

În privire, însă, i-se putu citi cu ușurință dorința de a asculta și ea la aparat.

Seara trecu ca orice seară. Glorioasă din toate punctele de vedere, doamna casei era foarte fericită, pe când doamna Po-

pescu umilită în rochia ei de mătase vișinie, zâmbea acru și asculta muzică la radio.

De-abia ieșiră dela Ionești, că doamna Popescu și spuse dorința domniei-sale, soțului.

Bine, zise acesta. E ușor să spui: Vreau radio, dar e greu de cumpărat. Știi tu că un radio ca acesta costă cinci mii de lei? unde mai pui taxa de abonament la societatea radio și cheltuelile de întreținere. Lui Ionescu îi dă mâna: Două mii optsute cincizeci și șase lei la lună, poate să-și permită lucrul ăsta. Pe când noi ce ne facem cu două mii cincisute nouăzeci și nouă lei? Și dac'ar fi numai plata aparatului, treacă meargă. Dar în fiecare lună taxe și baterii?... Foarte greu. Co? Vrei să rămâi fără rochie și pălărie pe Paști.

Ferească Dumnezeu, Ionel! Nici nu trebuie să te gândești la asta! Facem noi economie în altă parte.

Și cam din care altă parte dragă Steluță? Doar nu vrei să ne culcăm seara nemâncăți?

Las' pe mine!

Totuși ași vrea să știu!

Cap ai, minte ce-ți mai trebuie? Ioneasca [mi-a spus, că taxele și întreținerea aparatului costă cam o sută cincizeci lei pe o lună. Eu știu un mijloc, prin care putem economisi mai mult.

Ce mijloc dragă?

Iată-l! Nu mai cheltuim bani pe gazete și cărți. Odată ce toate știrile, toate noutățile îți vin prin radio, ce lipsă mai ai de „Universul“ sau de „Veselia„? Odată ce ai muzică de toate felurile, ce-ți mai trebuiesc romanele celebre?

Cu astfel de argumente, domnul Ionel Popescu fu convins până în măduva oaselor, că trebuie să-și procure un aparat de radio.

Domnul Zilberman, care se afla tot în oraș, fu rugat să aranjeze un aparat de radio și în locuința soților Popescu.

Gh. Hobjilă.

Recenzie**MONOGRAFIA COMUNEI BĂLĂNEȘTI
DIN JUD. OLT**

de: Pavel Vițănescu.

In vitrina librărilor din Slatina-Olt, a apărut de curând această monografie.

Autorul este învățător-director în comună, chiar dela începutul reorganizării ei, reorganizare care se datorește aproape numai dânsului, muncind cu abstracție de sine și familie. Toată viața de până acum a închinat-o școlii și comunei pe care o luminează. Astfel a putut să cerceteze trecutul comunei sale și să dea o monografie completă, destul de bine alcătuită. Autorul și școala sunt dați ca model în tot județul de către organele competente.

Cercetând amănunțit lucrarea d-sale, am constatat, așa cum poate deduce orice minte clar-văzătoare, că a cercetat multe documente — hrisoave, monede, săpături, cărți, legende — înainte de a se apuca s'o lucreze, fiind o lucrare bine documentată.

În loc de prefață autorul pune o recenzie de dl H. H. Stahl, apoi urmează introducerea pe care autorul o intitulează tot prefață.

Urmează monografia, cuprinsă în 240 pagini, împărțită în patru mari fragmente distribuite și ele pe capitole, corespunzând astfel planului după care se face o monografie: cosmologic, istoric, biologic, psihic, economic, cultural, religios, etico-juridic și politic.

Fragmentele și capitolele sunt împregnate cu statistici, hărți, fotografii, citări de documente încât lectorul nu poate să spună c'ar fi un produs al imaginației.

Totul fiind aranjat în mod genetic și după regula evoluției, cu cât răsfoești lucrarea, cu atât interesul și curiozitatea se află. Vom vedea bordei în pământ, casă de mijlocăși, casă de oameni bozași și casă de boeri (proprietari), bancă, cămin cultural, biserică, școală, primărie, toate construite sau reparate din îndemnul autorului.

Întreg fragmentul care conține cadrul istoric, asemenea

și celelalte, arată din partea autorului multă pricepere, memorie și inteligență, fine. Este de admirat cum a putut găsi 6 monede tocmai din timpul epocii daco-romane, în pământul locuit de comuna sa. Ele sunt fotografiate pe ambele părți și explicate după știința numismatică, observându-se bine: zeii, zeițele și anumiți conducători ai statului dac și roman.

Nu putem trece mai departe fără să amintim modul cum se expune arborele genealogic al familiei boerilor Isvorani de care se leagă întemeierea comunei. Sunt dați așa cum au fost.

Din starea economică, psihică, etico-juridică se poate constata frumusețea tradiției, obiceiurilor și datinilor strămoșești, combătându-se imoralitatea și celelalte defecte. De asemenea putem remarca probleme economice care au început să ceară o grijă din partea conducătorilor noștri.

Lucrarea se termină cu o încheiere în care autorul spune: «Așezată în regiunea de șes, este o comună agricolă; cu venituri mici, având parte de îndrumători buni, prin instituțiile ei trece înaintea multor comune mari».

Aș mai putea fi cumva, fără voia mea, și părținitor, căci, deși nu sunt născut în aceeași comună, trăind însă aci 27 ani, m'am identificat atât de mult cu aspirațiile ei și am lucrat la îndeplinirea lor, încât, imitând pe nemuritorul Creangă, aș putea și eu să zic: «Drag mi-e satul meu».

Este o vieață de om închinată apostolatului; e suflet din sufletul lui, cartea și comuna ce-o conduce. Valoarea sa intelectuală și socială se constată din opera căreia i-a închinat vieața de dascăl al comunei.

Intr'un cuvânt cartea acestui învățător exemplar, trebuie să fie cercetată așa cum trebuie să fie «Sate și Dascăli» a dlui Gh. Tulbure, nu numai de noi învățătorii, așa zisa pârghie a țării ci, de toți oamenii care caută să conducă țara spre a cunoaște după realitate: vieața, trebuințele și aspirațiile poporului. Monografiile sunt singurele mijloace pentru pătrunderea realităților sociale.

Cartea este scrisă într'un stil curat românesc, popular, frumos și plăcut la cetit. Așa cum este firea autorului.

P. C. Buzescu.

Notă: — Se poate procura dela autor, din comuna Bălănești jud. Olt.

CRONICA - INFORMAȚIUNI

— **Concursul pentru abecedare și cărțile de citire monopolizate.** În dorința de a asigura tuturor copiilor acestei țări abecedare și manuale de citire bune și ieftine, d. ministru al educației naționale a instituit prin decizia din 9 Iulie 1938, un concurs pentru alegerea celui mai bun abecedar și a celor mai bune manuale de citit pentru școala primară, numind în acest scop o comisie care să facă examinarea și selecția lucrărilor.

În ziua de 26 Iulie a. c., comisiunea prezidată de d. *St. Bârsănescu*, profesor de pedagogie la universitatea din Iași și compusă din d. *Vi. Gabrea*, prof. universitar; *Victor Ion Popa*, literat; *N. Georgescu Tistu*, docent universitar, d-na *Victoria Heroiu*, profesoară și inspectoară generală școlară, prof. *N. Angelescu*, reprezentant al Străzii Țării, *C. Dimitriu*, învățător și membru în a consiliul permanent al ministerului educației naționale și profesor pictor *Teodorescu-Romanași* și-a început lucrările.

În ziua de 2 August, comisia a terminat cercetarea abecedarilor și a prezentat dlui ministru al educației naționale rezultatele stabilite. Din raportul comisiei au reieșit următoarele observațiuni și concluzii:

Din manuscrisele înregis-

trate, în număr de 59, care de fapt reprezintă 54 abecedare, comisia a constatat că cele mai multe din ele sunt manuale întrebuițate în învățământ, dar modificate de fiecare autor, pentru a fi puse în acord cu noua programă.

A observat apoi, că, în afară de două manuale, toate celelalte sunt alcătuite ca abecedare unice pentru sat și oraș, nu deosebite cum prevăd dispozițiile deciziei ministerului, iar centrele de interes sunt numai parțial respectate: deasemeni diferențierea dintre cele două ediții ale abecedarului de sat și oraș — diferențiere care se constată numai la 2 manuscrise — e puțin evidentă și i mai curând de ordin formal de cât de fond.

Procedând la clasificarea lucrărilor și la fixarea premiilor comisia a propus acordarea premiului I și II-lea mai multor lucrări, nu uneia singure, deoarece nici una nu prezintă o valoare cu totul deosebită. În sprijinul acestei soluții vine și faptul că prin aceasta formă de procedare ministerul obține dreptul de folosință al mai multor exemplare, care conțin elemente utilizabile la realizarea abecedarului de stat.

Au fost premiați cu premiul I trei abecedare și anume:

Abecedarul unic cu motto: Slove și imagini pentru min-

tea și inima copilului, de Radu Petre și I. Săndulescu : abecedarul de sat și oraș cu motto : Prin credință și muncă pentru Tară și Rege, de dnii D. Stoica și P. Puchianu, și abecedarul de sat și oraș cu motto : Vouă, dragi copii ai țării mele, de d. Apostol Culea.

Premiul II abecedarul unic cu motto : Învățatura din realitate e mai prețioasă, de I. Andreescu și abecedarul unic cu motto : Cel mai frumos și scump cuvânt de Maria Petrescu, B. Simeon și M. Neagu.

Cu mențiuni

Abecedarul cu motto : Câmpul alb oile negre de Constantin Stan și Ioan Ciorănescu. 2 Veniți să trăim pentru copiii noștri, Ion Nisipeanu și Teodor Geantă. 3 Abecedarul e prima carte a copilului de Constantin Cătuț și Pantelimon Nicolescu. 4 Sufletul copilului trebuie să fie, de prof. dr. N. Crețu și T. Vicol. 5 Inserează codrul pare. de Constantin Asiminei. 6 Cartea e învățătorul, de Agârbiceanu Andrei Pora, Traian Șuteu și T. Almășanu. 7 Viața copilului de Marin Biciulescu. 8 Știu să scriu și să citesc de P. Silvestru și Silvia Silvescu.

Cercetarea cărților de citire

Dela data de 2 August, comisia a procedat la cercetarea citirilor prezentate la concurs, iar în ziua de 7 August, ea și-a terminat lucrările înaintând d-lui ministru un

interesant raport cu următoarele constatări și concluzii :

Au fost prezentate la concurs :

22 citiri pentru cl. II.

18 citiri pentru cl. III

10 citiri pentru cl. IV.

Din punct de vedere al conformării lor cu noua programă, Comisiunea a constatat că :

La cl. II-a din 22 manuale numai 8 sunt conform programei.

La cl. III-a din 18 manuale numai 7 sunt conform programei.

La cl. IV-a din 10 manuale numai 2 sunt conform programei.

Nici unul din manualele cercetate conforme cu programa actuală nu se prezintă în forma definitivă, așa cum prevede decizia No. 112967 din 7 Iulie, de aceea nu s'a putut acorda premiul I nici unuia. La toate manualele se constată o lipsă de proporție în tratarea diferitelor materii din programă, rezultată — credem — din nedeterminarea numărului de ore atribuit fiecărui obiect de învățământ. Fiind însă dată necesitatea urgentă de a realiza manuale monopolizate și în conformitate cu programa în vigoare, comisia a făcut următoarele propuneri pentru acordarea premiilor :

La citire cl. II-a

Să se acorde premiul al II-lea lucrării cu motto : *Carte bună, prieten bun, autor d. Apostol Culea* ; iar premiul al III-lea, lucrărilor cu motto : *Muncă și propășire, de d-nii*

M. Biculescu și V. Sassu, și Copile cunoașteți Țara și Neamul de d-nii Dumitru Stoica și P. Puchianu.

La citire cl. III-a

Să se acorde premiul II lucrărilor cu motto: *Carte bună prieten bun de dl Apostol Culea și Copile, cunoaște-ți Țara și Neamul de d-nii D. Stoica și P. Puchianu*; iar premiul III, lucrărilor cu motto: *Școala și Viata, de M. Biculescu și V. Tassu și Sănătate de Florian Cristescu.*

La citire cl. IV

Să se acorde premiul II lucrării cu motto: *Care bună, prieten bun de d. Apostol Culea.*

În concluzia raportului, pentru citiri, comisiunea observă că pentru oricare din citirile premiate, spre a fi tipărite, trebuie ca în prealabil să se îndeplinească mai multe condiții:

1. Autorii să-și reducă textul în așa măsură încât la tipar, el să nu depășească, aproximativ 250 pagini, pentru cl. II, 300 cl. III și 380 pentru cl. IV-a.

2. Să-și revadă în întregime și cu multă grijă textul ca limbă și ortografie, etc.

În fine pentru ca manualele monopolizate să fie mai presus de orice critică, comisia și-a îngăduit a ruga respectuos pe d. ministru să dispună ca tipărirea să se realizeze cu

ilustrații cât mai clare și în condiții tehnice și estetice superioare.

În urma propunerilor comisiei, d. ministru al educației naționale a decis:

a) Abecedarul de sat va fi alcătuit din partea I a abecedarului prezentat cu motto: *Slove și imagini pentru mințile copiilor* și partea a doua a abeced. cu motto: *Vouă, dragi copiii ai Țării mele.*

c) Manualele pentru clasele II, III, IV au fost fixate cele reușite la premiul II, cu motto: *Carte bună, prieten bun.*

Autorii cu manuale premiate și însușite de minister au fost obligați să aducă îmbunătățirile cerute de comisie atât în ce privește textul, cât și ilustrațiile, d. președinte al comisiei, prof. Șt. Bărsănescu, fiind însărcinat de minister să urmărească executarea acestei obligații.

Prin aceste măsuri vom vedea realizându-se în curând și în țara noastră manualele de Stat. Importanța acestei opere nu poate scăpa nimănui din vedere. Dacă până azi numai 1/3 din copii țării noastre beneficiau de manuale bune, dar totuși și acelea scumpe, iar restul de 2/3 din manuale rele și scumpe, de azi înainte toți, fără deosebire vor primi cultura lor elementară folosind un manual bun și estin.

„U”.

CĂRȚI - REVISTE

— Iosif I. Gabrea. „Școala și Străjeria în pregătirea tineretului”. Dl I. I. Gabrea conferențiar la Universitatea din București a dat în mână corpului didactic o noua lucrare de mare actualitate cuprinsă într-o broșură de 20 pagini, în care tratează cu competență cunoscută sub toate aspectele aceasta problemă de temelie în educația tineretului nostru. O recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri. Se poate procura dela autor.

— Dumitru Mărgineanu, revizor școlar: „O pagină din Evoluția Culturală la granița Nord-Vestică a Țării”. Zălau, 1932. Editura revistei „Școala Noastră”, 130 pagini.

Este foarte mic numărul revizorilor școlari, cari striviți sub mormanul hotărârilor oficiale, mai găsesc vreme, nervi și avânt să se ocupe de lucrări ce ies din marginile serviciului. Intre acești puțini se găsește revizorul D. Mărgineanu din Sălaj. Lucrarea de domeniu școlar, pe care o dă la lumină sub titlul de mai sus, este cartea de vizită a unui om de cunoștință și de acțiune. La nevoie chiar și de luptă. Nu pentru interesele sale ci pentru apărarea statului, pe care înțelege să-l servească cu holărire. Cartea se împarte în două capitole, cu două aspecte distincte. Primul este o oglindă fidelă a situației inv. primar din Sălaj, ținutul de naștere al marelui

Simeon Bărnăuțiu, unde totdeauna a palpitat mai vie conștiința națională. A parcurge aceste pagini, în care, prin rețeaua datelor statistice și a constatărilor oficiale, se strecoară un sentiment și un clorit foarte eclovent, înseamnă a vedea cu ochii criza morală a învățământului, tragedia școalei primare și haina de cerșitor resemnat, în care ni se infățișază dascălul de astăzi, nu numai din Sălaj ci, din nenorocire, în toate colțurile Transilvaniei.

Subt aspectul acesta, capitolul este un document. Dar nu mai puțin document al vremii este și capitolul al doilea. Mai elocvent și mai interesant chiar, prin nota lui specific locală și prin rezonanța lui politică. Capitolul acesta rezumă istoricul acelei urâte campanii de presă, pe care gazetele maghiare din partea locului au avut îndrăsneala s'o deslănțue împotriva autorului, pentru simplul motiv că a înțeles să-și facă datoria. Și secțiilor maghiare dela școalele de stat le-a pretins ca să între în legalitate și să accepte alternativa: sau respectă programă analitică, sau suportă rigurile legii. Dar fițiucile minoritare puse în slujba revizionismului și pornite să submineze autoritatea statului, în care își fac apariție, au înțeles să ne servească cu acest prilej o agmirabile lecție de patriotism. Ele ne-au dat să înțelegem

că mult mai trebuie să căl-
căm pragul școalei lor, pen-
truca să învățăm cum trebuie
să ne apărăm școala și limba,
atunci când sunt nesocotite.

„O pagină din evoluția cul-
turală la granița de nord-ves-
tică a țării” și-a botezat au-
torul broșura. Este în adevăr
o pagină, o tristă pagină, dar
în acelaș timp plină de învă-
țământe. Cetind-o generațiile
de mâine, vor vedea cu ui-
mire, că în prima decadă a
României întregite, școalele
statului s'au vestejit ca niște
flori bătute de brumă. Iar
școalele altora s'au sporit ca
ciupercile. Și vor mai ceti cu
uimire, că deși avea puterea
și autoritatea statului la spate,
în lupta pentru afirmarea cul-
turii românești, un biet revizor
școlar dela granița este tratat
de presa minoritară ca un că-
lău. Și, încolțit cu îndârjirea
câinilor de stână, el lăsat să se
apere singur singurel. Nici pa-
tronul pe care-l servește, nici
presa românească și nici marii
noștri patrioți de răspântii
n'au sărit să-l apere de dulăi.
Noi felicităm pe revizorul Măr-
gineanu, care a știut să lupte
și să se apere singur.

Chiar și numai concepția
de idealism și de patriotism,
care se degajează din pagi-
nile acestei cărți, o face vre-
dnică de atenția cea mai
largă a cercurilor didactice.
De aceia, ea se recomandă
singură. Și nu cred să fie
învățător din aceste părți de
graniță, care cetind-o să nu
se simtă mai oțelit pentru
lupta culturală și națională,

pe frontul căreia s'a plasat.
 („Școala de Vest”).

Gh. Tulbure, Insp. Gen.

Mai fiind în depozit un nu-
măr de exemplare se trimit
cu rabat abonaților noștri cari
rețin broșurile mai recente.

„Editura Noastră”. Abona-
ment editorial.

— Se aduce la cunoștință
generală că Institutul de Edi-
tură și Imprimerie literară
„Editura Noastră” (fondată în
anul 1933) din București, Str.
David 63 — Suburbia Militari,
dorind să vină în ajutorul cel-
lor dornici de cultură dar lip-
siți de mijloacele materiale, a
înființat abonamentul editorial
asupra tuturor cărților și pu-
blicațiilor literare ce apar sub
firma acestei edituri în ate-
lierele sale proprii, în afară
de Revista „Luceafărul”, or-
ganul editurii, în care se a-
nunță și se recenzează căr-
țile ce apar. Abonamentul e
de Lei 300 pe un an întreg
și începe cu luna în care e
făcut, expirând anul următor
în aceeaș lună. Abonamentul
trebuie plătit anticipat, căci
reprezintă strict hârtia exem-
plarelor ce se tipăresc în plus
pentru abonați. În anul trecut
„Editura Noastră” a trimis
abonaților săi 55 de cărți li-
terare în valoare de 4000 de
lei iar anul acesta își ia an-
gajamentul să trimită abona-
ților săi între 60 și 100 de
cărți literare, expediția făcân-
du-se pe contul editurii. Astfel
că abonații vor primi săptă-
mănal numai cărți absolut
noui pentru lectură, cărți cu

care își vor putea forma o bibliotecă proprie. Pentru un abonament de 300 lei vor primi cărți în valoare de 5000 de lei, cu peste 10.000 de pagini în total, „Editura Noastră” fiind angajată să tipărească anul acesta circa 100 de cărți literare, conținând: versuri, schițe, nuvele, romane, teatru și studii literare. De acest avantaj pot beneficia și Bibliotecile Școlilor Primare, precum și Căminele Culturale, cărțile ce apar fiind absolut morale și de interes general. Abonamentul Editorial de lei 300 se poate trimite prin mandat postal pe adresa: „Editurii Noastre” Str. David 63, Suburbia Militari București, de unde se pot cere orice informații. — Direcțiunea.

— T. G. Sidoroviciu: „Din viața unui fiu de Rege”. Literatură pentru tineretul școlilor secundare s'a îmbogățit printr'o lucrare de o deosebită însemnătate educativă: „Din viața unui fiu de Rege” scrisă de Maior Adjutant Teofil Sidorovici. Această carte cu numeroase ilustrații din activitatea Vlăstarului regesc, cuprinde nu numai sistemul de educație trasat de Ilustrul nostru Suveran, dar și amănuntele pline de farmec tinăresc ale vieții Măriei Sale Marelui Voevod Mihai de Alba-Iulia. Din paginile ei, adolescentul desprinde toată frumuseța și elica unei acțiuni menită să dinamizeze sufletul generației ce se ridică, imprimându-i năzuințe ce co-

respund greutăților vieții așteptată. Recomandăm călduros d-lor directori și d-lor învățători să depună toată stăruința pentruca lucrarea aceea să fie *cartea de căpătâi* a elevilor din orice școală, nelipsind din nici o bibliotecă școlară. Cartea „Din viața unui fiu de Rege” se găsește atât la librării cât și la Straja Țării.

— Dl. Locotenent G. Gănescu a editat lucrarea „Broșura de Propagandă pentru apărarea populației contra gazelor otrăvitoare”, care privește propaganda cunoștințelor de apărare pasivă contra atacurilor aeriene. Lucrarea fiind aprobată de Ministerul Aerului și Marinei, se recomandă — fără obligație de cumpărare — pentru a fi distribuită ca premii elevilor merițoși, fiind de un real folos străjerilor, premilitarilor etc. Costul unei broșuri este de 25 lei plus 2 lei spese de expediție; la o comandă de minimum cinci exemplare, expedierea se va face gratuit. Comanda se face expedindu-se banii prin mandat postal D-tui Locot. G. Gănescu, B-dul Dincu Golescu Nr. 15, București.

— *Albumul Copiilor* Domnului I. Iov, membru în Societatea Scriitorilor Români, a alcătuit „Albumul Copiilor”, pe care Ministerul îl recomandă pentru premii școlare.

PAGINA BĂNCII**Condițiunile pentru acordarea împrumuturilor**

Atragem atențiunea d-lor membrii asupra instrucțiunilor publicate în nr. 5 al revistei, pag 191 cu privire la cererile de împrumut. Întrucât împrumuturile urmează să se acoperă și prin cambii semnate în fața de debitor și 2 garanți, deodată cu cererea să înainteze și cambiiul semnat. Cambii se găsesc la bancă.

— Fișe pedagogice. La librăria „Luceafărul” se găsesc în depozit Fișe individuale pentru elevii școlărilor primare, conform art. 118, 119 și 120 din lege obligatorii pentru toți elevii. Se pot procura personal sau prin poștă cu 6 lei bucata.

Banca Populară „Învățătorul Sălăjan” Zălau**Situație de Cassă**

Incheiată pe ziua de 8 Septembrie 1938

Incasări Rp. 1—551 inclusiv.

Plăți Bon No. 1—368 inclusiv.

Nr. crt.	Denumirea conturilor	Sume		Nr. crt.	Denumirea conturilor	Sume	
		Lei				Lei	
1	Sold Bilanț	185467		1	Capital Social	17750	
2	Taxe de înscriere	2800		2	Depuneri spre fruct.	399250	
3	Asociați Capital	447082		3	Împrumuturi	2806370	
4	Depuneri spre fruct.	458305		4	Dobânzi Depuneri	1711	
5	Tabloul Agricol	22300		5	Mobilier	10584	
6	Împrumuturi	2023685		6	Salarii	80100	
7	Dobânzi și Beneficii	213247		7	Cheltuieli generale	38850	
8	Cheltuieli generale	1836		8	Societatea de ajut.	59115	
9	Dobânzi Datorate	8298		9	Primă de Muncă	12231	
10	Societatea de ajut.	144750		10	Diverși Creditori	27348	
1	Diverși Deb. Man.	372024		1	Asociați	140	
2	Cupoane	3375		2	Dividende	5348	
3	Chirii	7500		3	Fond Cultural	8000	
				4	Capital Incop.	15000	
				5	Diverși Cred. Man.	268250	
				6	Impozite	15999	
				7	Diverse Venituri	7181	
				8	Fond de ajutor	26000	
					Totalul plăților . .	3799227	
					Sold la 8 IX. 1938	91442	
Totalul încasărilor:		3890669		Total:		3890669	

Se certifică de noi exactitatea fiind în conformitate cu registrele de cassă.

Director,
D. Mărgineanu

Cassier,
Gr. Rusu

Contabil,
V. I. Bălăneanu

Balanța de Verificare

Incheiată pe ziua de 8 Septembrie 1938

Nr. crt.	Denumirea conturilor	Nr. crt.	SUMELE		SOLDURILE	
			Debitoare	Creditoare	Debitoare	creditoare
			Lei	Lei	Lei	Lei
1	Cassa	4	3890669	3799227	91442	
2	Capital Federala	15	5000		5000	
3	Imprumuturi	18	5479906	2031809	3448097	
4	Efecte Publice	31	31250		31250	
5	Imobil	32	394250		394250	
6	Mobilier	33	21384		21384	
7	Dobânzi Datorate	34	12862	8298	4564	
8	Tabloul Agricol	35	26900	22300	4600	
9	Diversi Dob. Man.	36	450102	372524	77578	
10	Asociați Capital	41	995909	461332	534577	
1	Cupoane	45	2250	3375		1125
2	Capital Social	46	32000	2973000		2941000
3	Depuneri fruct.	50	399250	1409674		1010424
4	Fond de Rezervă	55		120404		120404
5	„ Cultural	57	8000	51513		43513
6	„ Ef. Publice	58		7000		7000
7	„ Imobil	59		104241		104241
8	„ Dob. Dat.	60		12862		12862
9	Diversi Creditori	61	27348	38740		11392
20	Dob. și Beneficii	64		263795		263795
1	Diverse venituri	77	7237	14501		7264
2	Fond de ajutor	79	26000	90743		64743
3	„ Restit. Cotiz.	12		43532		43532
4	Diversi Cred. Man.	83	268694	278291		9597
5	Profit și Pierdere	85	101932	101932		
6	Cheltueli Generale	88	38850	1836	37014	
7	Dobânzi Depuneri	93	1711		1711	
8	Societatea de ajutor	96	68750	144750		76000
9	Taxe de înscriere	101		2800		2800
30	Impozite	103	15999		15999	
1	Salarii	105	80100		80100	
2	Dividende	107	5348	48846		43498
3	Primă de Muncă	110	12231	12231		
4	Chirii	111		7500		7500
5	Depuneri Federala	112	8124		8124	
6	Capital Instit. Coop.	113	15000		15000	
Total general:			12427056	12427056	4770690	4770690

Se certifică de noi exactitatea prezentei balanțe de verificare.

Director, D. Mărgineanu.

Contabil, V. I. Bălăneanu.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai

No. 3060—1938. — **„România în războiul mondial“**. Comunicăm în copie adresa Prefecturii județului Sălaj, Serviciul Financiar No. 12.450—1938: Către Revizoratul școlar Zălau, Ministerul de Interne, Direcțiunea Administrației de Stat ne aduce la cunoștință prin ordinul No. 6322 A. din 9 Aprilie 1938 că, Marele Stat Major a tipărit până în prezent Vol. I și II din istoricul oficial „*România în războiul mondial*“, cuprinzând faptele de arme săvârșite de poporul român în cursul acestui războiu, cari trebuie să fie cunoscute de cei mai mulți din locuitorii țării și propune ca autoritățile administrative să cumpere numărul de exemplare ce le-ar fi necesar pentru biblioteci. Comunicându-vă cele ce preced, avem onoare a vă recomanda cumpărarea lucrării din chestiune pentru bibliotecile școlilor din județ, Costul fiecărui volum (text, documente și mapa cu schițe) este de 600 (șase sute) lei. În acest cost s'au calculat numai cheltuielile de materiale și de tipărire. Inscrisurile urmează să se trimită la Marele Stat Major, Serviciul istoric, iar costul se va înainta tot la Marele Stat Major, Administrației revistei „*România Militară*“. Zălau, la 2 Mai 1938. Prefect, Colonel Petrescu Gheorghe, Șeful serviciului, Dr. A. Sami.

No. 3649—1938. — **Ofertă pentru asigurarea locurilor de școală**. Domnule Revizor, Subsemnata Prima Ardeleană Societate Anonimă de Asigurări Generale din Cluj, agenția din Zălau, cu onoare Vă rog, ca să binevoiți a publica cele de mai jos în Gazeta Oficială a Școalelor din jud. Sălaj: Ordinul Ministerului Educației Naționale Nr. 7684 din 15 Martie a. c. în art. XV spune următoarele: „Comitetele școlare au în afară de obligațiunea de a vărsa mai departe 1% pentru fondul de asigurare al Casei Școalelor, conform cu legea de organizare a Ministerului și îndatorirea să contracteze asigurare la o societate comercială de asigurare, întrucât administrațiunea Casei Școalelor, din cauza fondurilor reduse de care dispune în acest scop, nu poate până în prezent garanta o despăgubire în cazul unor eventuale pagube însemnate, provenite din incendii, inundații, etc. și poate acorda numai ajutoare“. Prima Ardeleană Societate Anonimă de Asigurări Generale din Cluj primește în asigurare contra incendiului edificiile școlare cu foarte mare reducere, după exemplul următor:

Se asigură o clădire cu etaj, de construcție masivă, acoperișul tare, în valoare totală la suma de 1.000.000

Lei. 1,5% — — — — — — — — — — Lei 1.500

dacă asigurarea se face pe 10 ani, se acordă un rabat de durată de 20% — — — — —	„ 300
	Lei 1.200
40% rabat pentru valoarea totală — — — — —	„ 480
	Lei 720
20% rabat pentru instituțiune culturală — — — — —	„ 144
	Lei 576
20% rabat special — — — — —	„ 115
	Lei 461
40% cheltueli de administrare în loc de 50%, aplicându-se reducerea de 20% sus amintită — — — — —	„ 148
timbru fiscal 35 Lei + 3 Lei timbru de aviație — — — — —	„ 38

suma primei anuale este deci: Lei 683

Vă rog, Domnule Revizor, ca să binevoiți a recomanda d-lor învățători facerea asigurărilor de incendiu la Prima Ardeleană Societate de Asigurări Generale din Cluj, care are agenții în fiecare reședință de plasă. Primiți, Vă rog, Domnule Revizor, mulțumirile mele anticipate și asigurarea deosebitei mele stime. — Zălau, la 7 Iunie 1938. Cu tot respectul: Prima Ardeleană Societate Anonimă de Asigurări Generale, Agent. Principală Tit. Zălau Str. Ștefan cel Mare No. 20.

No. 4006—1938. — **Predarea religiei în școlile confesionale.** Domnule Revizor, Vă comunicăm mai jos ordinul On. Minister No. 84.530—1938, „Raportându-se Ministerului că unele școli primare confesionale șvăbești cu limba de predare germană, religia se predă în altă limbă decât cea germană, vă invităm să puneți în vedere susținătorilor acestor școli, că, religia, fiind obiect de învățământ, nu se poate preda — în conformitate cu legea — decât în limba de predare a școlii. p. Inspector General, Indescifrabil. p. Șeful secției, Severeanu“.

No. 4007—1938. — **Redactarea declarațiilor de înscriere.** Domnule Revizor, Vă facem cunoscut că Ministerul prin ordinul No. 92.430—1938, dispune ca părinții copiilor germani sau maghiari, cari nu cunosc limba Statului, să se adreseze pentru întocmirea declarațiilor de înscrierea copiilor la școlile confesionale, dlui notar sau secretar comunal, care reprezintă autoritatea Statului în comuna respectivă. Se dau dispozițiuni, pentru a înlătura unele neînțelegeri cari se ivesc cu ocazia complectării acestor declarații. Vă rugăm să supravegheați executarea întocmai. p. Inspector General, Indescifrabil. p. Șeful secției, Severeanu.

No. 4035—1938. — **Datele privitoare la pepinierele comunale.** Toate școlile primare din județ, ne vor comunica următoarele date în legătură cu pepinierele comunale date în

folosința școlilor primare: 1. Supraf. totală a pepinierii, jugh. stp. 2. Supraf. plantată, jugh. stp. 3. Specia, varietatea, numărul altoilor și vârsta lor. 4. Specia puieților sălbatici, nealtoiți și vârsta lor. 5. Dacă pepiniera este împrejmuită sau nu. 6. Orice alte date informative asupra pepinierii. Datele de mai sus centralizate în tablou, se vor transpune Camerei de Agricultură conform adresei No. 1316—1938. p. Președinte, I. V. Rădulescu, p. Secretar, Alex. Filep.

No. 4101—1938. — **Nu se mai aprobă trecerea inv. dela școlile primare la grădinile de copii și invers.** Ministerul, prin ordinul No. 8432—1238, în urma avizului Consiliului Permanent No. 1052 din 1 Iulie 1938 a hotărât să nu se mai aprobe trecerea membrilor corpului didactic dela școalele de copii mici, în învățământul primar, elementar și nici contrariu. Veți binevoi să aduceți la cunoștința celor în drept, spre a nu se mai face propuneri în acest sens. p. Inspector General, Indescifrabil. Șeful secției, Petre Hrițiu,

No. 4104—1938. — **DI. P. R. Petrescu subdirector general.** Avem onoare a vă face cunoscut că Ministerul, prin Decizia No. 11.513—1938, reînnoiește dispozițiunea Ministerului dată prin Deciziunea No. 76.871—1938, prin care dl Petre R. Petrescu, inspector general primar la regiunea școlară Cluj, este delegat subdirector la învățământul primar, pe data de 6 Mai 1938. Binevoiți a comunica celor în drept. p. Inspector General, Indescifrabil. Șeful secției, Petre Hrițiu.

No. 4144—1938. — **Gradațiile corpului didactic.** Ministerul Educației Naționale cu ordinul No. 117.318—1938 dispune: Pentru a se putea prevedea în bugetul viitor, suma necesară pentru plata noilor gradații ce se vor acorda membrilor corpului didactic primar, vă rugăm să luați măsuri, ca cel mai târziu până la 1 Octomvrie a. c., să înaintați Inspectoratului regional școlar respectiv, tablourile de noi gradații, întocmite ca și până acum în 3 exemplare, insistând asupra întreprinderilor, mai ales indicând stagiul militar și asupra angajamentelor pentru zona eteroglotă. Orice cerere de gradație, venită la Minister individual, fără ca să fie trecută pe tabloul județului, nu se va putea trece în buget și deaceia vă rugăm să puneți în vedere — din timp — învățătorilor din județul Dvs., să ceară să fie trecuți pe tablourile de gradație. Sunteți direct răspunzător de întârziere. p. Director General, Al. Voinescu. Șeful serviciului, Subdirector, Indescifrabil.

No. 4246—1938. — **Campania sanitară.** Domnule Revisor, Ministerul Sănătății ne aduce la cunoștință că, cu începere dela 1 August a. c. organizează o campanie sanitară, care are în vedere să amelioreze situația sanitară în toate domeniile.

Vă facem cunoscut, să puneți în vedere membrilor corpului didactic din acel județ, ca să dea tot sprijinul lor acțiunii întreprinsă de Ministerul Sănătății pentru buna reușită a acestei acțiuni. p. Director General, P. R. Petrescu. Șeful serviciului, F. Theodorescu.

No. 4357—1938. — **Revocarea organelor de control.** Domnule Revizor, Avem onoare a vă face cunoscut, că prin decizia No. 114.002—1938, toți inspectorii generali, inspectorii școlari primari de circumscripție, personalul de control din învățământul primar, pentru activitatea extra-școlară, personalul de control din învățământul primar, pentru școlile de copii mici, specificați mai jos, sunt rechemăți la catedră pe ziua de 15 Iulie a. c.: Adrian Mărgineanu, inspector școlar pentru controlul școalelor primare particulare și confesionale, din cuprinsul regiunii școlare Oradea, Zoe Boerescu și Maria Paraschivescu din controlul școalelor de copii mici. p. Inspector General, Indesci. frabil. Șeful secției, Petre Hrițiu.

No. 4372—1938. — **Instrucțiuni pentru redactarea cererilor de gr. I.** Domnule Revizor, Vă rog să puneți în vedere tuturor învățătorilor și învățătoarelor din județul Dvs., cari urmează să-și înainteze cereri pentru a fi înaintați la gr. I. că, spre a li se putea verifica situațiunea ce au în învățământ precum și dreptul de a se înscrie pentru inspectia specială de gr. I. așa cum prevede art. 120, combinat cu art. 119 din lege, sunt obligați să înainteze Revizoratului școlar următoarele acte și dovezi: 1. Un memoriu personal, cuprinzând pe scurt și în mod real activitatea din școală și afară de școală, distincțiunile și recompensele obținute în cursul celor 5 ani de stagiu. 2. Copia statului personal, completă autenticată de revizorul școlar. 3. Copia autenticată a Deciziei ministeriale prin care i s'a aprobat înaintarea la gr. II. Acei a căror dată de înaintare la gr. II. a fost rectificată ulterior de Minister, vor anexa și copia deciziei de rectificare. Acei cari au obținut gr. II. prin încadrare, vor anexa și copia autenticată de revizorul școlar, prin care au fost încadrați, cu data și n-rul ei. 4. Adeverință oficială eliberată de revizorul școlar, că la 1 Septembrie 1938, a împlinit la catedră stagiul de 5 ani cu gr. II. Acei cari beneficiază de favoarea stagiului de 4 ani, acordată de art. 178 din lege, vor anexa copia autenticată de revizorul școlar, a ultimului angajament aprobat de Minister. 5. Adeverință oficială dela Revizoratul școlar că în cursul stagiului n'a avut nici un fel de pedeapsă sau că pedepsele suferite au fost prescrise și radiate. Aceste adeverințe vor fi eliberate de Revizorat pe baza „Condicii de pedepse” pe care este obligat să o conducă fidel. În lipsa condicii Revizorul va libera aceasta adeverință, pe răspundere proprie. 6. Îndeplinirea fiecărei condițiuni de activitate

dintre cele prevăzute, la art. 119 lit. a—g, din legea în ființă, va fi confirmată și dovedită prin câte un certificat separat și anume: Îndeplinirea condițiilor de sub lit. a, b, c, e, f, va fi certificată de directorul școlii, pe baza registrelor și matriculelor și a condiceii de prezență. Toate aceste certificate vor purta viza Revizoratului școlar. Nimeni nu este în drept a-și da certificat oficial lui însuși. Condițiunea de sub lit. d, dela art. 119, va fi confirmată de președintele cercului cultural, pe baza de registre ori procese-verbale ale cercului respectiv. În această dovadă se va specifica titlurile tuturor conferințelor pedagogice, culturale, sociale, economice, țizite la diferite șezători și alte ocazii de către solicitant. Pentru lit. g, dela același articol, se vor anexa în copie autenticată tot de revizorul școlar, toate procesele-verbale de inspecții pedagogice, avute în cursul stagiului de 5 ani. Revizorul școlar va anexa aici și o adeverință specială că respectivul, n'a avut alte inspecții în cursul stagiului afară de cele arătate. Orice tănuire ori falsificare la punctul acesta, va avea cele mai grave consecințe: Actele și dovezile enumerate mai sus, vor fi înaintate Revizoratului școlar respectiv, în termen de 8 zile. După primirea tuturor actelor, revizoratul școlar va înainta dosarele pe întreg județul Inspectoratului școlar. Numai acelor învățători li se va putea face inspecția specială, în vederea înaintării la gr. I. a căror cerere a fost înregistrată, la autoritatea școlară, în termenul fixat de Minister, adică dela 1 Septembrie până la 1 Octombrie a fiecărui an și cari vor face dovada cu acte, așa cum s'a specificat mai sus, că îndeplinesc condițiunile legii, art. 119 și 120, pentru a fi înscrși la inspecția specială în cursul anului școlar. Toate actele și certificatele anexate la cerere, vor fi verificate la fața locului și vor fi confruntate cu realitatea, de către subsemnatul. Acolo unde se vor găsi certificate eliberate de complezență sau contrariu stării faptice, inspecția specială va fi suspendată iar învățătorul respectiv, raportat Ministerului cu propuneri de pedeapsă. Se atrage atențiunea tuturor învățătorilor interesați, că în conformitate cu litera și cu spiritul legii, înaintarea la gr. I., departe de a fi numai o avansare, este o distincție pe care legea o acordă numai pe bază de selecție riguroasă și numai elementelor complect devotate chemării înalte de învățători și cari sunt factori determinanți în opera de culturalizare a satelor românești. *La calcularea stagiului se iau în considerare anii serviți efectiv la catedră.* Timpul petrecut în administrația școlii și în control, ori în concediu de studii, nu contează. Învățătorii din regiunea noastră sunt invitați ca să se conformeze strict acestor dispozițiuni. Cererile se vor înainta între 1—30 Septembrie c. Cererile înaintate după acest termen nu vor fi luate în considerare, în anul școlar 1938—39, ci abia în cursul anului școlar viitor. — Cluj, la 10 August 1938.

Inspector General Școlar, Andrei Pora.

No. 4526—1938. — **Membrii corpului didactic nu se pot prezenta la Casa corpului didactic.** DECIZIUNE Noi, Ministru Secretar de Stat ad-interim la Departamentul Educațiunii Naționale, în scopul de a înlătura aglomerarea membrilor corpului didactic la Casa de Credit, precum și pentru a le evita cheltuieli inutile Decidem: Art. 1. Membrii Casei Corpului Didactic din provincie, nu au voie a se prezenta personal la această Casă, pentru a solicita împrumuturi, ajutoare, sau a prezenta orice fel de cereri în legătură cu operațiunile Casei. Art. 2. Membrii din provincie vor trimite cererile lor cu poșta, primind răspunsul sau banii la adresa arătată în cerere, în termen de 15 zile dela data înregistrării cererilor. Art. 3. Împrumuturile se acordă în ordinea înregistrării cererilor. Funcționarul însărcinat cu registratura, sub sancțiune disciplinară, va înscrie cererea îndată după sosire și va înfățișa Direcțiunii tabloul de ordine. La fiecare 15 zile Direcțiunea va prezenta Ministrului o situațiune, arătând ordinea de înregistrare a cererilor și soluțiunea dată. Art. 4. Împrumuturile vor putea fi acordate și în afară de ordinea înscrierii, însă numai în caz de nenorocire gravă, Directorul Casei Corpului Didactic, motivând aceasta. Art. 5. Domnul Director General al Casei de Credit a Corpului Didactic este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestei deciziuni. — Dată la 8 August 1938. Ministru ad-interim, Armand Călinescu.

No. 4625—1938. — **Evitarea accidentelor pentru elevii școlilor primare.** Domnule Revizor, Ministerul Internelor, prin adresa No. 16.119—1938, ne aduce la cunoștință o serie de accidente de circulație privind copii și elevii de școală. Aceste accidente s'au înregistrat când copiii se duc și se întorc dela școală și mai ales când traversează străzile și când în loc să meargă pe trotuare, merg pe partea cărușabilă a străzii. Nu toți părinții, des pre ocupați de grija copiilor lor, pot să le dea educația în această direcție, ia urmând să fie complectată și perfectată prin școală. Pentru evitarea pe cât posibil a acestor accidente, Ministerul dispune să luați măsurile convenite, ca membrii corpului didactic primar să dea toată importanța cuvenită problemei circulațiunii copiilor și elevilor pe străzi, arătându-le cum trebuie să circule, cum trebuie să le traverseze, pe unde să meargă, ce drumuri mai puțin aglomerate să urmeze dela școală acasă și înapoi, cum și tot ceea ce este folositor pentru a se feri de accidente. p. Director General, P. R. Petrescu. Subdirector, C. Anghelescu.

No. 4753—1938. — **Inceperea cursurilor.** Domnule Revizor, Avem onoarea a vă face cunoscut că Ministerul, prin deciziunea No. 148.365—1938, din 27 August c., a dispus ca școlile primare să înceapă cursurile în ziua de 20 Septembrie

1938, iar școlile normale în ziua de 15 Septembrie 1938, Celelalte lucrări pregătitoare, pentru începutul de an școlar, se vor face în conformitate cu dispozițiunile legii învățământului primar-normal. Rugăm a lua măsurile cuvenite, să se facă comunicări celor în drept. p. Inspector General, Indescifrabil. p. Șeful secției, Eugen Albu.

Burse pentru ucenici. Comunicăm în copie adresa No. 1306—1938 a Camerei de Comerț și Industrie Zălau : Se aduce la cunoștința tuturor celor interesați că prin deciziunea luată la 1 Iulie 1938, Camera de Comerț și de Industrie din Zălau a hotărât acordarea a 30 burse, fiecare de câte 3000 lei anual pe seama ucenicilor, copii români originari din Sălaj, cu preferință dela sate. Se vor acorda 25 burse pentru ucenicii angajați în comerț și 5 burse pentru cei angajați în meserii. Bursele se vor acorda ucenicilor pe măsura angajării lor și numai după ce au încheiat contractul cu patronul și l-au înscris la Camera de Muncă Oficiul Județean Zălau. În petiție se va arăta numărul de înregistrare al contractului și va fi referată sub semnătură de directorul școlii primare despre capacitatea și purtarea fostului elev, starea materială și dacă îl recomandă pentru bursă. Jumătate din bursă, Lei 1500 se va plăti imediat după încheierea contractului de ucenicie și aprobarea cererei, iar restul de Lei 1500 în cursul lunii Februarie 1939. În cazul că ar rămânea burse libere până la 1 Ianuarie 1939, vor putea petiționa și ucenici angajați la data prezentului comunicat, în conformitate cu publicațiunea ce se va face la timp. Adresăm un călduros apel către d-nii directori și învățători să stărue pentru angajarea și plasarea băieților absolvenți ai cursului primar și cu vârsta de 14 ani împliniți, ca ucenici în comerț și la meserii. — Președintele Comisiunii Interimare, C. Cosma. Secretar, G. Mărcuș.

No. 4158—1938. **Dispoziții cu privire la pregătirea premilitară.** Se transmite mai jos în copie, extras din ordinul circular al M. E. N. Nr. 50204—1938, trimis Inspectoratelor școlare, cu privire la Pregătirea Premilitară: »Am onoarea a vă ruga să luați următoarele măsuri cu privire la Pregătirea Premilitară: 1. Veți căuta pe cât posibil ca învățătorii dela Pregătirea Premilitară să nu fie luați și la Straja Țării. Veți face o împărțire atentă a învățătorilor la aceste servicii deopotrivă de importante. 2. Veți da ordine precise și categorice ca profesorii și învățătorii din regiunile minoritare să, dea toată atențiunea Pregătirii Premilitare. 3. Veți lua măsuri ca pe vreme friguroasă școlile să pună la dispoziția Pregătirii Premilitare sălile de clase întâpătoare.

No. 4176—1938. **Interzicerea reținerilor din salariu.** Domnule Revizor, Avem onoarea a vă aduce la cunoștință că

Ministerul prin Decizia No. 117.937—1938 din 18 Iulie, a hotărât ca fără o aprobare specială a Ministerului este riguros interzis a se mai face rețineri din salariile membrilor corpului didactic, pentru cărți, abonamente de reviste și ziare, precum și obiecte de ori ce fel. Deasemenea se interzice cu desăvârșire să se mai vândă la comitetele școlare și prin ele, precum și învățătorilor sau elevilor, cărți, reviste, ziare sau ori ce fel de obiecte, dacă nu există pentru aceasta o aprobare scrisă a Ministerului. Cei ce vor contraveni la dispozițiunile acestei decizii vor fi aspru pedepsiți. Binevoii: a lua notă și a comunica celor în drept. p. Director General, Indescifrabil. p. Șeful serviciului, Subdirector, Indescifrabil. — NOTĂ: Broșurile trimise abonaților din editura revistei nu sunt obligatorii pentru nimeni și onor. abonați le vor reține numai dacă le cumpăra în mod *benevol*. (Nota Red.).

No. 4752—1938. **Examenele particulare.** Domnule Revizor, Vă facem cunoscut că Ministerul, prin ordinul No. 140.584—1938, a aprobat o sesiune excepțională de examen particular în luna Septembrie, pentru cursul primar, acelor care din motive justificate n'au putut să frecventeze școala la vreme și nu s'au putut înscrie la sesiunea legală din Iunie.

1. Examenele pentru clasele elementare (până la cl. IV-a inclusiv) se vor ține, pentru cei în vârsta obligativității (până la vârsta de 16 ani) la școala din respectiva localitate, înscrierile făcându-se prin revizoratele școlare, care vor întocmi comisiunile de examinare, conform regulamentului.

2. Examenul de clasele elementare, pentru cei cu vârsta peste 16 ani, precum și examenul de clasele V—VII, Pentru toți (fie că au sub, sau peste 16 ani), se vor ține numai la reședința județului și sub președinția revizorului școlar sau a unui delegat al său. Acest examen se va ține în condițiunile Deciziei No. 66.773—1935. Aprobările pentru cazurile dela punctul 2, se vor da de Minister, dela caz la caz, pe baza actelor doveditoare în cauză. Examenul se va ține între 10—15 Septembrie a. c. p. Inspector General, Indescifrabil. p. Șeful Secției, Eugen Albu.

Revizor școlar, **Petre Popescu.**

◆ POȘTA ADMINISTRAȚIEI ◆

— Rogăm insistent pe toți d-nii abonați și în special comitetele școlare în restanță cu abonamentele pe anul 1938 să binevoiască a le achita fără întârziere până la 1 Octombrie a. c. pentru a nu ne pune în neplăcuta situație de a le încasa pe altă cale.

Administrația.